

“Är man orten så får man respekt”

En kvalitativ studie om ungdomars gemenskap inom den rådande ortenkulturen

Författare: Emina Mehmedovic

Masteruppsats SOCM04

Vårterminen 2022

Antal ord: 18978

Abstract

Ungdomskulturer förändras med tiden och nya ungdomskulturer tillkommer i relation till samhällsförändringen. Samhällsförändringarna har lett till att nya ungdomskulturer har utvecklats, vara en av dem har präglats av ghettokulturen och macho-attityden från förortens kultur. Genom bland annat den svenska hiphopen och mobiliseringen av ungdomar i samhället har kulturen från förorten anammats av ungdomar i samhällets alla hörn. Den här studien syftar till att undersöka och skapa en djupare förståelse till den rådande så kallade ortenkulturen som har spridits bland ungdomar i dagens samhälle. Studien fokuserar på att generera en inblick i vilka faktorer som förstärker gemenskapen inom den rådande ortenkulturen utifrån ungdomars egna berättelser om deras livsvärld i relation till kulturen.

Därför grundas denna studien i en kvalitativ undersökning med en hermeneutisk metodansats. I studien har det genomförts fem individuella intervjuer med ungdomar mellan åldrarna 15-17 år. Ungdomarnas perspektiv, erfarenheter och upplevelser syftade till att skapa en djupare förståelse för ungdomskulturen. Intervjufrågorna är baserade på teoretiska perspektiv utifrån flera klassiska och moderna sociologer samt tidigare forskning. Materialet har sedan transkriberats, kodats och analyserats i relation till de teoretiska aspekterna samt den tidigare forskningen.

Det som framkommer i analysen är primärt tre faktorer som har en betydande roll för den förstärkta gemenskapen inom ortenkulturen: etnicitet och kultur som binds samman, symboliskt handlande och maskulinitet. I analysen framkommer det att ungdomars mångkulturella bakgrunder och tillskrivna egenskaper av omgivningen påverkar deras anpassning till kulturen, samtidigt som ungdomar med en svensk etnicitet socialiseras in i den. Genom symboliskt handlande förstärks gemenskapen ytterligare då en gruppering i ett "vi" och "dem" genereras, där språk, beteende och klädsel inkluderas i det symboliska handlandet, så som att använda sig av slanguttryck, brytning och attityd. Detta baseras också på den machokultur som kommer från förorten, där maskulinitet genomsyrar kulturen. Skolans disciplinära system skapar möjligheter för att skapa och främja maskulinitet där ungdomarna kan motsätta sig dessa disciplinära system. Genom makt i genusstrukturen anpassar sig inte bara killar utan också tjejer till ortenkulturen.

Nyckelord: förort, orten, ortenkultur, ungdomskultur, gemenskap

1. Inledning	5
2. Tidigare forskning	7
2.1 Platsidentitet	7
2.2 Dragningskraften till gettokulturen	8
2.2.1 Utanförskap	8
2.2.2 Maskulinitet	8
2.3 Att passa in	9
2.3.1 Blonda tjejer	9
2.3.2 En svensk blatte	10
2.4 Flickors anpassning till normer	11
2.5 Blatte betyder kompis	11
3. Teori	13
3.1 Identitetsskapande	13
3.2 Upprätthållandet av olika identiteter/roller	14
3.2.1 Känslan av skam	14
3.2.2 Att upprätthålla fasaden	14
3.3 Etnicitet och kultur	15
3.3.1 “Vi” och “dem”	15
3.3.2 Kulturell tillhörighet	15
3.4 Genusperspektiv	16
3.4.1 Skolverksamheten och att konstruera maskulinitet	16
4. Metod	18
4.1 Metodval för datainsamling	18
4.2 Urval	19
4.3 Intervjuguide	20
4.4 Tillvägagångssätt	21
4.5 Analysmetod	22
4.6 Etiska aspekter	23
5. Resultat och analys	25
5.1 Presentation av intervjupersoner	25
5.2 Gemenskap i utanförskap	26
5.2.1 Att tillhöra en etnicitet	26
5.2.2 Att förstärka gemenskapen utifrån etnicitet	29
5.2.3 Platsens betydelse för ungdomens identitetsskapande	31
5.3 Orten som en trend	34
5.3.1 Ortenkulturen som en fasad	34
5.3.2 Språkets betydelse	38
5.4 Genus i relation till ortenkulturen	39

5.4.1 Viljan om att tillhöra gruppen	39
5.4.2 Orten utifrån maskulinitet	42
6. Sammanfattning och slutsats	45
6.1 Utifrån vilka faktorer förstärks gemenskapen inom den så kallade ortenkulturen?	45
6.1.1. Etnicitet och kultur binds samman	45
6.1.2 Symboliskt handlande som karakteriserar ortenkulturen	47
6.1.3 Maskulinitet som dominerande inom ortenkulturen	48
6.2 Slutsats	49
7. Diskussion	52
8. Bilagor	54
8.1 Intervjuguide	54
Referenslista	56

1. Inledning

Ungdomsfrågor är ett komplext men omtalat ämne som diskuteras fram och tillbaka från generation till generation (Kåks, 2009). När man pratar om “dagens ungdom” så pratar man ofta om uppfostringsmetoder av vuxna som präglar ungdomars handlande, men “dagens ungdom” behöver beaktas ur ett mångdimensionellt perspektiv. Ungdomskulturer förändras genom tiden och har alltid gjort genom alla århundraden, där deras uttryck kan förstås i relation till specifika sociala och kulturella sammanhang.

Genom svensk hiphop sker det idag en kulturyttring av förortskulturen, där artisterna visar upp sidan av vad som sker i förorten, där bland annat gängkriminalitet, vapen och droger presenteras ur ett perspektiv där man i förorten lever det hårda, tuffa och farliga livet och kämpar för att överleva (Sernhede, 1995). Kulturyttringen främjar demokratin och har därför uppskattats av omgivningen, samtidigt som den har kritiserats då macho-attityden främjar ghettokultur. Den svenska hiphopen har genererat en insyn i förortskulturen som har spridits bland dagens ungdomar, samtidigt som det har framkommit möjligheter för geografisk mobilisering för ungdomar i förhållande till gymnasievalen (Kallstenius, 2015).

I början på 1990-talet genomfördes en valfrihets- och friskolereform i Sverige som innefattar en valfrihet för ungdomar i att kunna välja vilken skola de vill studera på, oberoende på vilket geografiskt område de bor på (Kallstenius, 2015). Denna valfrihets- och friskolereform utgjorde en vidgad möjlighet för ungdomar att mobiliseras mellan olika skolor, från förorten till innerstaden, oberoende av deras förutsättningar. Det fria skolvalet var bland annat ett försök till att förebygga segregation och på så sätt istället skapa möjligheter för att generera en mångfald av elever på skolorna, både i förorten och i innerstaden.

Den svenska hiphopkulturen och valfrihets- och friskolereformen är två av flera faktorer som har bidragit till att kulturen från förorten har spridits över hela samhället och har idag resulterat i en egen subkultur hos främst ungdomar (Bäckman, 2009). Då jag själv har arbetat inom skolans verksamhet under flera år, så är detta ett socialt fenomen som har intresserat mig. Jag har sett att den machokultur som kommer från förorten har speglats inom skolvärlden och ett intresse i att förstå den kulturen har därav vuxit fram hos mig. Jag väljer därför att benämna denna spridning av kultur från förorten som “*ortenkultur*”. Denna studien baseras på mitt vardagliga intresse av att förstå utifrån ungdomars perspektiv, upplevelser och

erfarenheter hur de uppfattar ungdomskulturen samt hur de förhåller sig till den. Då ämnet är stort och brett så kan det diskuteras och analyseras utifrån flera aspekter och synvinklar, men det som främst intresserat mig är gemenskapen inom den så kallade ortenkulturen bland ungdomar. Denna studien är därav avgränsad och syftar till att studera hur ungdomarnas gemenskap ser ut inom ortenkulturen samt genom vilka faktorer som gemenskapen förstärks inom ortenkulturen. Forskningsfrågan i denna studien är därav:

- *Utifrån vilka faktorer förstärks gemenskapen inom den så kallade ortenkulturen?*

Studien baseras på kvalitativa intervjuer där ungdomar mellan 15-17 år har intervjuats i syfte att skapa en bredare och djupare förståelse utifrån deras upplevelser och erfarenheter till det sociala fenomenet "ortenkulturen". Utifrån deras yttranden har resultatet analyserats med hjälp av sociologiska teoretiska aspekter samt tidigare forskning. I analysen framträder det att de faktorer som främst har en betydande roll för att förstärka gemenskapen inom ortenkulturen innefattar *etnicitet och kultur, symboliskt handlande* samt *maskulinitet*.

2. Tidigare forskning

2.1 Platsidentitet

Jonas Lindbäck och Ove Sernhede (2010) beskriver i sin artikel *“Det “integrerade” gymnasiet och den segregerade staden - elevers berättelser om det urbana rummet och platsens betydelse”* hur de intervjuat några ungdomar som har bytt skola in till innerstaden från förorten, för att sedan byta tillbaka. Syftet med artikeln är att förstå grunden till varför eleverna från första början valt att förflytta sig till en annan skola i innerstaden samt anledningen till varför de därefter valt att flytta tillbaka igen. Lindbäck och Sernhede (ibid) beskriver utifrån det empiriska materialet hur den urbana segregationen har en betydande roll för elevernas möjligheter inom skolan, där de menar att olika föreställningar om stadens platser spelar roll i ungdomarnas förutsättningar.

Att vara uppvuxen och komma från förorten, för att sedan påbörja nya sociala relationer på en skola i innerstaden, genererar maktordning och skillnadstänkande mellan dem och de andra på skolan. Den plats ungdomarna kommer ifrån har en betydande roll i hur andra människor uppfattar en, där Lindbäck och Sernhede (2010) menar på att det bildas en mental och rumslig separation och rumslig hierarki på grund av de imaginära föreställningar man har utifrån det som man förknippar med platsen. Den särbehandling som dessa ungdomarna får från omgivningen är alltså anledningen till att de därav söker sig tillbaka till den skolan som de har gått på innan, där en av anledningarna är att de inte upplever sig själva som *“tillräckligt svenska”* för att få samma förutsättningar som de andra eleverna på skolan i innerstaden samt att de känner sig som främlingar i omgivningens ögon. Ett annat fynd i deras artikel visar också på att elever som själva kommer från förorten har en negativ syn på det gymnasiet som finns där, vilket Lindbäck och Sernhede (ibid) menar också grundar sig i de imaginära föreställningar som man har om platsens identitet. Platsen och identiteten är alltså sammanbundet, då identiteten präglas av platsen.

Lindbäck och Sernhede (2010) går därav in på hur stadens olika rum kategoriseras, positioneras och beskrivs av omgivningen, vilket resulterar i att människor uppfattar de olika rummen utifrån dessa tillskrivna egenskaperna. Dessa konstruktioner av olika rum skapar därav maktrelationer, där det finns en dominerande gemenskap. De som inte tillhör den dominerande gemenskapen uppfattas som främlingar, vilket de berörda respondenterna i artikeln beskriver skapar svårigheter.

2.2 Dragningskraften till gettokulturen

2.2.1 Utanförskap

Ove Sernhede (2006) beskriver i sin bok *“Ungdom och kulturens omvandlingar: Åtta essäer om modernitet, ungas skapande och fascination inför svart kultur”* bland annat hur vita ungdomar dras till den svarta kulturen som sprids genom musiken och hiphop. Sernhede drar främst kopplingar till den svarta kulturen i USA och hur den rådande hiphopkulturen och rapen sprider omfattande svarta yttringar, där vita ungdomar dras till såväl musiken som till kulturen. Den svarta kulturen som sprids via musiken innefattar främst allt som kommer ifrån ghettots gängkultur, där vapen, droger, våld och negativ kvinnosyn genomsyrar texterna. Det som Sernhede poängterar är hur obegriplig den kulturen är för vita vuxna, medan vita ungdomar mer och mer dras till den typen av kultur. En av anledningarna till varför ungdomar dras till den svarta gettokulturen i Sverige är att det som framställs är en ärlighet kring minoritetsgruppers svårigheter i samhället, som inte uppmärksammas i dagens Sverige. Det som främst ska poängteras i detta är att den stigmatiserade underklasspositionen kan upplevas romantiseras av vita ungdomar.

Däremot förklarar Sernhede (2006) denna dragning hos vita ungdomar mot den svarta kulturen utifrån, bland annat, två perspektiv. Ett av perspektiven inkluderar en känsla av utanförskap hos vita ungdomar, som kan ha gått igenom olika svårigheter och utmaningar så som fattigdom eller diskriminering under uppväxten, som i sin tur genererar känslor av mindervärde och exkludering. Detta blir på ett symboliskt plan en liknelse till den svarta kulturen (eller gettokulturen) som symboliserar underklass och motstånd. Det kan vara så enkelt att ungdomar som upplever att de inte är accepterade i det svenska samhället, eller känner sig misslyckade i skolan, också känner en vrede i sig och därav framkalla mot-identitet och hämnd.

2.2.2 Maskulinitet

Det andra perspektivet som Sernhede (2006) introducerar som en orsak till vita ungdomars dragning till den svarta gettokulturen är dess representation av maskulinitet. I dagens samhälle har processen till att bli en man blivit mer öppen, där traditionella sätt i att bli man börjar försvinna, samtidigt som det läggs mer ansvar på individen att nå upp till de könsmonster som man vill uppnå. Det börjar bli svårare att på ett entydigt och klart sätt visa den maskuliniteten som man kunde göra förr, då jämlikheten i samhället utvecklas mer och

mer. Förr var det tydligare, traditionella maskulina normer som präglade samhället, där mannen hade mer dominans än kvinnan. Mannen kunde alltså framföra sin maskulinitet på ett traditionellt sätt, vilket i dagens samhälle är lite svårare i relation till jämlikhetens expansion. Detta kan också resultera i att vita ungdomar dras till Gangster-rappen på grund av den arkaiska och rigida maskulinitet som den tillhandahåller. Sernhede menar att den vita ungdomens osäkerhet i sitt egna kön kan förklaras genom viljan till att utöva och framföra sin maskulinitet genom gettokulturen, samt försvara ett djupare beroende av modern/kvinnan.

Samtidigt som mannen vill framföra sin maskulinitet, så finns det också en känsla om att behöva tillhöra ett gäng i stadens stora rum (Sernhede, 2006). Genom olika ritualiserande mönster kan man i gänget utöva den vuxna maskuliniteten samtidigt som gruppen ger en trygghet och säkerhet, samtidigt som man kan utöva sina fantasier och aggressioner mot de som går emot friheten, som exempelvis olika makthavare eller myndighetsutövare. Gruppen ger genererar en helt enkelt den image som gettokulturen visar.

2.3 Att passa in

2.3.1 Blonda tjejer

Kallstenius poängterar i ett kapitel i Bunar och Sernhedes bok (2013) att det finns en föreställning om "svenskhet" och "icke svenskhet", där "svenskhet" kopplas till en positiv bild, där man eftersträvar att vara i den kategorin, medan "icke-svenskhet" kopplas till invandrare, utanförskap och sociala problem. Samtidigt så framställer Maria Bäckman i sin bok "*Miljonsvennar: Omstridda platser och identitet*" bland annat hur "svenskhet" relateras till negativa egenskaper i förorten utifrån ungdomars perspektiv. Bäckman presenterar olika teoretiska perspektiv i relation till sitt egna empiriska material, där hon har både varit ute på fältet och observerat ungdomar samt genomfört intervjuer. I några kapitel diskuterar hon hur svenskhet definieras och uppfattas av omgivningen i den svenskglea och invandrartäta förorten, där hon bland annat går in på hur unga, blonda, blåögda, svenska tjejer uppfattas i förorten.

I Bäckmans (2009) intervjuer framkommer hur dessa blonda, svenska tjejer i förorten behandlas annorlunda i jämförelse med tjejer som är brunetter. Det framkommer att killarna kollar in tjejerna mer och ger dem mer uppmärksamhet där utseendet är i fokus. I vissa fall, förklarar en av respondenterna, så handlar det inte om att man ska vara invandrare för att

behandlas bättre av killarna, utan att det handlar om utseendet, om att se ut som en svensk. Detta förmedlar Bäckman (2009) har en stor inverkan på ungdomars vardag, då håret samlar på sig sexuell symbolik och sexualiserar kvinnan. Att vara blond tillskriver kvinnan en position som är bekönad och sexualiserad, som inkluderar nedsättande fördomar i relation till genusrelaterade hierarkier.

2.3.2 En svensk blatte

Bäckman (2009) går vidare in på den miljö som svenskar växer upp i som präglas och karaktäriseras som en icke-svensk miljö. Bäckman introducerar alltså en annan värld, ett annat perspektiv, utifrån svensken som lever bland invandrarna. Bäckman diskuterar bland annat den etniska aspekten, om vem och vad det är som avgör vem som är svensk och vem som är invandrare. Hon presenterar, utifrån sitt empiriska material, hur olika ungdomar uppfattar sig själva. Hon menar på att ett svenskt medborgarskap inte behöver innebära att ungdomar identifierar sig själva som svenskar, utan kan identifiera sig i relation till det land som exempelvis familjen kommer ifrån. Hon menar på att det inte heller baseras på huruvida ungdomarna kan prata flytande svenska, eller vad de heter, utan att det beror på vart de känner tillhörighet till.

Bäckman (2009) går in på ett exempel i kapitlet "*En svensk blatte*" där hon intervjuat en kille som hon kallar för André, som utifrån omgivningens synvinkel hade uppfattats som den typiska förortskillen på grund av, bland annat, hans förortsstil, hans kroppsspråk och hans talsätt som inkluderar brytning och slanguttryck. Han har dessutom i sitt utseende "invandrardrag", mörkt hår och mörka ögon, samtidigt som han har ljus hy. I relation till detta framställs hans klasskompisars tankar kring huruvida han är etniskt svensk eller om han kategoriseras som invandrare, där de inte riktigt kan kategorisera honom. André är uppvuxen och född i Sverige, har svenskt medborgarskap, men har rötter i Tyskland och Libanon. Men han själv identifierar sig inte som svensk, då han talar om svenskar som annorlunda i relation till honom själv. André uttrycker däremot att han har svårt för att släppas in i gemenskapen i båda grupperna: både som svensk och som invandrare. Andrés fall visar på att det inte är till en fördel att vara svensk i förorten - snarare tvärtom.

2.4 Flickors anpassning till normer

Fanny Ambjörnsson introducerar bland annat ett genus-perspektiv på hur flickor anpassar sig i relation till normer i sin bok *“Ett multipelt seende - I en klass för sig: genus, klass och sexualitet bland gymnasietjejer”*. I boken går hon in på djupet och analyserar hur flickor i gymnasiet anpassar sig till olika sociala situationer utifrån hur de förväntas vara i relation till deras genus, där Ambjörnsson (2003) genomför såväl intervjuer som observationer. Ett fynd som Ambjörnsson hittar är att tjejer anpassar sig till att vara “flickaktiga” när de befinner sig bland killar, då de förväntas vara feminina. Däremot, så förklarar de att de betar sig på ett annat, mer avslappnat, sätt när de inte är bland killar. Det som Ambjörnsson poängterar här är att det inte alltid är en omedvetenhet i hur de anpassar sig till normerna, utan att det också finns en medvetenhet hos flickorna om *hur* de anpassar sig samt *var* de gör det.

2.5 Blatte betyder kompis

3.5.1 Språkets betydelse

I boken *“Blatte betyder kompis: om maskulinitet och språk i en högstadieskola”* beskriver Jonsson (2007) hur ungdomar som anpassar sitt språk i olika situationer och sammanhang, har en medvetenhet om språkets symboliska betydelse för situationen. Jonsson beskriver att en individs val av språk grundar sig i dess betydelse för sammanhanget och att individen genom sitt språk visar på vem hen är. Genom att växla mellan olika typer av språk, alltså sätt att prata på, så visar man också på att det finns olika kategoriseringar av olika grupper. Genom att ungdomar pendlar mellan olika sätt att prata på, så visar de både vem de kategoriserar sig själva som, men också hur de kategoriserar andra. Att exempelvis använda sig utav förortsslangen så positionerar man sig med den gruppen. Genom att tala genom det språket skapar man en “vi”-känsla där man visar på att man tillhör samma gemenskap.

3.5.2 Behandlas som det ena eller det andra

I boken framhävs också “etniska anomalier”, vilket menas med att man som individ blir kategoriserad som någon som inte passar in i ramarna som är strukturerade av nationalismens diskurs (Jonsson, 2007). Här diskuterar Jonsson begreppet vidare utifrån olika perspektiv, men det som är relevant i denna studien är just konsekvensen av den här typen av kategorisering. Jonsson ger ett exempel på hur en ungdom inom skolverksamheten blir exkluderad från den svenska kulturen av en annan elev som inte tror på att elevens

modersmål är svenska, då den här eleven anser att alla andra med en mångkulturell bakgrund är samma sak som invandrare, vilket betyder att de inte är svenska. Detta gör att individen kan känna att hen inte tillhör den svenska etniciteten och kulturen, vilket i sig ger konsekvenser då hen försöker hitta sin kulturella tillhörighet någon annanstans då hen inte är accepterad i den svenska från omgivningen.

3. Teori

3.1 Identitetsskapande

Symbolisk interaktionism är en central del i människans tillvaro, där man kommunicerar genom att reflektera, tolka och använda sig av olika symboler för att skapa en gemensam förståelse (Johansson & Lalander, 2010). Mötet med andra människor gör att man formar sin egna identitet och medvetenhet. Johansson och Lalander beskriver hur socialisationen är uppdelad i tre stadier, där medvetandet för olika rolltaganden utvecklas för varje stadie som man går igenom i livet. I det förberedande stadiet befinner sig bebisen som inte alls har utvecklat något medvetande för sociala samspel och färdigheter. Efter det förberedande stadiet hamnar man i lekstadiet, där barnet börjar förstå och ta sig an olika rollspel men utan att egentligen förstå kopplingen mellan dem. Johansson och Lalander menar därefter att ungdomar befinner sig i spelstadiet, vilket är stadiet där de börjat utforma ett medvetande och förståelse för olika roller som de tar sig an. Detta stadiet innefattar inte att medvetandet och identiteten är färdigutvecklat, utan snarare att människan här lär sig de sociala spelreglerna som finns. Här befinner sig ungdomarna i ett ständigt utvecklande av sociala beteender och sociala samspel, där de samtidigt förväntas utveckla sin egna identitet i relation till sin omvärld. Denna typ av socialisation, där ungdomar interagerar med andra människor under spelstadiet, är av stor vikt för deras identitetsskapande.

Bauman (2004) och Giddens (2009) menar också på att identitetsskapandet är i en ständig förändringsprocess i relation till omgivningen. Bauman (2004) menar att människan anpassar sin identitet i relation till omgivningen och kan därför innefatta och skifta mellan flera olika identiteter beroende på vilka som befinner sig i omgivningen just då. Genom sociala samspel skapar människan en förståelse för hur andra människor ser på en, där man kan reflektera kring hur andra uppfattar en och därav anpassa sitt beteende och sin roll i relation till hur andra vill att man ska vara (Johansson & Lalander, 2010). Cooley (1983) beskriver vidare hur människan inte alltid behöver ha en medvetenhet kring det, utan att människan undermedvetet agerar utifrån hur andra människor vill att man ska agera.

Detta kallar Cooley (1983) för *spegeljaget*, där ens roll speglas i andra människor i ens omgivning. Personligheten och betydelsen av den andra personen i vars sinne vi ser oss själva har en avgörande betydelse för våra känslor. Vi upprätthåller den rollen som speglas av omgivningen för att omgivningen ska fortsätta se oss så som vi vill att de ska göra. George

Herbert Mead (1934) pratar också om “jaget” och “miget” som två olika processer av att utveckla sin identitet, där “jaget” är den första identiteten, alltså den verkliga, inre identiteten, som barnet i det första stadiet utvecklar. “Miget” kommer därefter, där identiteten formas i relation till den socialisationen man går igenom samt hur andra ser på en.

3.2 Upprätthållandet av olika identiteter/roller

3.2.1 Känslan av skam

I föregående text diskuterades identitetsskapande som en ständig process hos ungdomar. I relation till det ska vi gå vidare in på hur man, enligt Scheff (1990) kan hamna i situationer där man vill försöka förebygga känslan av skam. Scheff menar att det ligger i människans natur att man vill upprätta en känsla av stolthet och undvika en känsla av skam, vilket han anser är bidragande faktor av människans handlande. Scheff beskriver skam och stolthet som automatiska tecken på om det är starka eller svaga sociala band mellan individerna, där stoltheten innebär att man stolt visar upp sig med självsäkerhet, medan skammen gör att man vill dölja sina negativa sidor och därav undviker skamliga situationer.

En aspekt som Scheff (1990) introducerar är att det finns kontraster mellan individer som har lågt kontra högt självförtroende. De som har högt självförtroende kan hantera känslan av skam på ett bättre sätt än de som har lågt självförtroende, då känslan av skam inte blir överväldigande. Men för de som har lågt självförtroende kan det skapa stora svårigheter och framförallt smärta, då känslan av skam triggar igång andra känslor. För den som har dåligt självförtroende, menar Scheff (1990), kan det vara otroligt smärtsamt att hamna i situationer där skamkänslor framkommer.

3.2.2 Att upprätthålla fasaden

För att gå vidare i diskussionen om hur individen upprätthåller olika roller i olika situationer så introduceras härmed Erving Goffmans (1959) dramaturgiska perspektiv på interaktioner, där han refererar till att det finns en främre och en bakre region som reglerar hur människor handlar och agerar beroende på vilken region de befinner sig i. Goffman menar på att den bakre regionen är det rummet som är avgränsat från omgivningen, där individen känner en trygghet i att vara sig själv, utan att behöva upprätthålla en fasad. Den främre regionen innefattar en publik där individen känner att hen behöver upprätthålla masken för att inte hamna i en situationen där hen behöver känna känslan av skam och därav skämmas framför

publiken. Fasaden upprätthålls via intrycksstyrning, där det finns olika verktyg som individen använder sig av för att övertyga publiken om dess fasad.

Goffman (1959) beskriver också intrycksstyrning och upprätthållandet av en fasad i relation till grupper, eller team som han refererar till, där han menar att en av kriterierna i att vara en del av teamet innefattar att alla teammedlemmar förväntas upprätthålla den fasaden som de försöker förmedla. Alla teammedlemmar ska alltså med hjälp av intrycksstyrning övertyga resten av publiken om att de faktiskt är ett team som betar sig så som de förväntas göra i teamet. Alla individer i teamet har makten i att förstöra och avslöja den fasaden som de försöker framföra, vilket gör att alla medlemmarna förlitar sig på varandra i att de kommer bete sig utifrån teamets riktlinjer.

3.3 Etnicitet och kultur

3.3.1 “Vi” och “dem”

Mångfald kan ses utifrån flera olika perspektiv som kan ha både negativ och positiv innebörd, betonar Jan Inge Jönhill (2012) i sin bok *“Inklusion och exklusion - en distinktion som gör skillnad i det mångkulturella samhället”*. Han menar på att man kan utgå från att mångkultur i samhället kan generera kulturella konflikter, samtidigt som det kan resultera i en positiv samhällsutveckling där samhällsmedborgarna utvecklas och socialiseras i relation till varandra. Jönhill går djupare in på hur distinktionen mellan “vi” och “dem”, som han menar att människor idag rent naturligt refererar till för att skilja på dem som tillhör den egna gruppen eller en annan grupp. Detta menar Jönhill är en vanlig distinktion människan gör, då man utgår ifrån den tillhörighet som man har till gruppen. Jönhill betonar också att den distinktionen används normativt på ett värderande sätt, där man antingen refererar till “vi” och “dem” på ett positivt kontra negativt sätt. Genom att nedvärdera den andra gruppen, alltså “de andra”, så främjar man en mer positiv tillhörighet till sin egna grupp och därför är det känt att man refererar till den andra gruppen i en negativ klang.

3.3.2 Kulturell tillhörighet

Lidskog (2006) beskriver människan som en bärare av en kultur, där människan genom socialisation och internalisering anammar kulturen som utifrån individens perspektiv ses som en yttre kraft som präglar det inre. Enligt Lidskog (2006) är det en avgörande del av människans liv, då det kulturella präglar både människans värderingar och syfte i livet. Det

behöver inte finnas en medvetenhet kring detta hos individen, då det är en internaliserad kultur som sitter djupt inne i individens identitet, utan att hen vet om det. I den kulturellt präglade identiteten innefattas också val som människan tar utifrån de kulturella värderingar hen har (Lidskog, 2006). Men samtidigt finns det en reflexiv förmåga, där människan kan ställa sig utanför dessa kulturella värderingar och den kulturella tillhörigheten och välja att omforma sin identitet.

3.4 Genusperspektiv

3.4.1 Skolverksamheten och att konstruera maskulinitet

Connell (2000) beskriver skolverksamheten som en plats för ungdomar att inta en position i genusordningen, där han speciellt går in på de maskulina positionerna. Han menar på att skolan är ett rum som skapar maskuliniteter, men där han också betonar att skolan i sig skapar maskuliniteter, där han ger ett exempel utifrån disciplineringsystemet. De strukturer och regler som finns inbäddade i skolan skapar ett vägval för ungdomen, där ungdomen kan välja att antingen motsätta sig dessa strukturer och regler som finns på skolan, eller att anpassa sig till institutionen och därav gå den vägen. Det som Connell förklarar i relation till att ungdomen väljer att motsätta sig skolans regler och riktlinjer, är att det skapar status för individen samt konstruerar maskulinitet.

Connell (1999/1995) beskriver att maskulinitet kan formas i relation till protest, där han menar att om en marginaliserad grupp, utifrån såväl etnicitet som klass, protesterar i relation till dessa strukturer, så skapar det status och makt gentemot de som inte har andra maktresurser att tillgå. Därför menar han att skolans tydliga disciplinära regler kan generera en möjlighet för ungdomar att protestera och motsätta sig dem, vilket i sin tur skapar makt och status för dem. Pojkar som agerar utifrån detta perspektiv konstruerar därav en maskulinitet, vilket Connell menar att skolan tillhandahåller genom att både skapa maskuliniteter samt vara ett rum som skapar maskuliniteter. Ungdomar kan motsätta sig dessa riktlinjer och helt enkelt bryta mot skolans regler, då de vill markera sin position utifrån ett maskulint perspektiv.

Connell beskriver ur ett teoretiskt perspektiv på hur maskulinitet konstrueras inom skolverksamheten. Pierre Bourdieu betonar perspektivet om symboliskt våld mellan kvinnor och män, vilket är av vikt i denna studien för att förstå maskulinitetens dominans inom

skolverksamheten. Bourdieu menar att mannen utövar ett symboliskt våld över kvinnan. Med symboliskt våld menar Bourdieu att det inte är ett fysiskt våld, utan att det sker symboliskt genom kommunikation och kunskap som han menar sker utifrån dominansutövning. Bourdieu menar att det finns en genusstruktur där mannen är den dominerande och att kvinnan hänvisas till den dominerade mannens tankestruktur och att det är mannens tankestruktur som spelar roll. Denna genusstruktur är alltså inbäddad i samhällsstrukturen och att det sitter som en norm, där männen dominerar.

4. Metod

4.1 Metodval för datainsamling

För att få in ett empiriskt material har den här studien en utgångspunkt i en kvalitativ undersökning. En kvalitativ studie handlar i grunden om att systematiskt samla in, organisera och tolka kvalitativa data (Skärvad, 2016). Begreppet *kvalitativ* har att göra med egenskaper och särdrag i det studerade fenomenet. Genom att genomföra en kvalitativ undersökning har jag fördjupat mig i ungdomarnas livsvärld för att skapa en djupare förståelse kring deras erfarenheter och upplevelser (Skärvad, 2016). I denna studien är den kvalitativa metoden relevant då ungdomar intervjuas utifrån deras egna upplevelser och erfarenheter, vilket sedan tolkas och analyseras i relation till olika teorier och begrepp. Genom att intervjua ungdomarna vill jag förstå världen utifrån deras perspektiv och därifrån utveckla mening från deras erfarenheter och fördjupa mig i deras levda värld samt att framföra den (Kvale, 2014). Då denna studien syftar till att undersöka och förstå ungdomarnas livsvärld så är den kvalitativa intervjun den mest relevanta metoden att använda på grund av att det utifrån den genereras en fördjupad förståelse för individers tankar och upplevelser (Aspers, 2011).

Den metodansats som är relevant att utgå ifrån i den här studien är hermeneutiken. På grund av att detta ämnet består av datamaterial där det finns meningsfulla fenomen, där bland annat handlingar, texter och muntliga yttranden spelar roll så är hermeneutiken relevant för den fördjupade förståelsen (Gilje, 2007). Hermeneutiken består av att skapa en metodlära för tolkning av meningsfulla fenomen samt att beskriva de villkor som gör det möjligt att förstå meningar, vilket därav görs i form av tolkningar utifrån sociologiska teorier och begrepp i denna studien. Meningsfulla fenomen behöver tolkas för att förstås, vilket är syftet med denna studien. Därför är det också av vikt att ha en förförståelse till fenomenet och sätta sig in i det för att kunna tolka fenomenet.

För att komma in i förståelseprocessen i denna studien är det av vikt att ha med sig bakgrundskunskaper (Gilje, 2007). Grundtanken är att man förstår något mot bakgrund av vissa förutsättningar, vilket jag som forskare har gjort utifrån att läsa och samla information om olika ungdomskulturer, identitetsskapanden samt det sociala fenomenet kring ortenkulturens framkomst samt hur den utspelas. Jag har varit aktiv i att läsa samt observera ungdomars olika kulturer på sociala medier, där jag både har tittat på deras språk, kommunikation samt olika sätt att uttrycka sig på. Jag har dessutom skapat en förförståelse av

det sociala fenomenet genom dialoger med andra ungdomar som befinner sig på skolor samt observerat deras kommunikation och beteenden. Då jag själv arbetar på en skola så har jag haft möjligheten i att se hur olika kulturer utspeglar sig inom skolans värld på olika sätt. Dessa faktorer har bidragit till att min förförståelse ha ökat i relation till ortenkulturen utifrån att jag har skaffat mig en egen förståelse till det sociala fenomenet. Detta har både sina för- och nackdelar, då en förförståelse till fenomenet samtidigt ska kombineras med en öppenhet för nya meningar och fynd.

Öppenheten kan vara ett problem, då hermeneutiken saknar tydliga riktlinjer, vilket kan göra det svårare för forskaren att veta hur hen ska förhålla sig till olika etiska aspekter (Sjöberg & Wästerfors, 2008). Dessutom måste forskaren förhålla sig till sin förförståelse på ett sätt som inte påverkar resultatet allt för mycket. Lundin menar att ens förförståelse är bra när det kommer till att närma sig det sociala fenomenet och förstå det, men det kan också orsaka att forskaren inte kan se förbi det och därav förhindras till att generera nya perspektiv och idéer. Istället kan forskningen bli sluten och istället bekräfta de idéer som vi redan har och göra oss slutna för nya, vilket visar betydelsen av öppenheten inom hermeneutiken. Därför har jag som forskare inte fördjupat mig för ingående i det sociala fenomenet innan jag intervjuade intervjupersonerna, utan skapade endast en översiktlig förförståelse för att generera en förståelse till ungdomarna. Jag har därefter under undersökningsprocessen försökt agera objektivt utan förutfattade meningar till det sociala fenomenet, då detta hade kunnat generera ett missvisande resultat.

4.2 Urval

Den gruppen som har identifierats vara den mest lämpliga för studiens syfte är ungdomar mellan 15-18 år. Då studien syftar till att förstå och utgå från ungdomars upplevelser och erfarenheter i relation till det sociala fenomenet kring ortenkulturen, så är ungdomar en relevant målgrupp, då de befinner sig i ett stadie där de formas och skapar sin identitet. Urvalet baseras dessutom på ungdomarnas förmåga att kunna uttrycka sig tydligt kring sina egna erfarenheter och upplevelser, samtidigt som de har förmågan att kunna reflektera över dem. Detta ger därav en mer omfattande datainsamling, då ungdomarna skapar en möjlighet för att generera en bredare datainsamling. Jag har dessutom gjort ett val i att intervjua individer med olika kön, vilket i detta fallet blev killar och tjejer. Detta syftar till att generera en bredare förståelse utifrån ett genusperspektiv. Intervjupersonerna grundas därav i ett

kvoturval, vilket är ett icke-sannolikhetsurval (Skärvad & Lundahl, 2016). Ett kvoturval innefattar en begränsning till ett visst antal ungdomar och till vilka som kommer att tillfrågas (Trost, 2012). Däremot så kan man inte generalisera resultatet i datainsamlingen utifrån så få respondenter, utan här är syftet snarare att fördjupa sig i specifika, personliga berättelser och erfarenheter.

4.3 Intervjuguide

Då denna studien baseras på en kvalitativ undersökning som syftar till att skapa en förståelse för det sociala fenomenet kring ortenkulturen utifrån ungdomars erfarenheter och upplevelser, så har jag valt att utgå från individuella kvalitativa intervjuer som grundar sig i en semistrukturerad intervjuguide (se bilaga 10.1). Valet av att genomföra intervjuerna utifrån en semistrukturerad intervjuguide baseras främst på att skapa ett avslappnat samtal med intervjupersonerna, men också för att hålla en struktur under intervjun där vissa punkter inte glöms bort (Kvale & Brinkmann, 2014). Den semistrukturerade intervjuguiden består av olika teman som syftar till att samla in värdefull information under intervjuerna, samtidigt som det under varje tema finns kopplade frågor som stöd till samtalet med intervjupersonen. Den semistrukturerade intervjun syftar alltså till att beröra olika teman tillsammans med intervjupersonen, där det blir ett mer avslappnat samtal genom att man som forskare kan upplevas mer avslappnad och trygg, samtidigt som det finns stöd-frågor ifall man tappar tråden eller behöver mer underlag. Då det i denna studien är ungdomar som intervjuas så anser jag att det är betydande att skapa en avslappnad miljö för att de ska känna sig trygga i att öppna upp sig, för att förebygga en ansträngande miljö.

Intervjuguiden består av 5 teman: *bakgrund, skolgång och fritid, självbild, orten som ungdomskultur och tillhörighet*. Dessa 5 teman har jag utformat i relation till den förförståelsen som jag har genererat i relation till tidigare forskning och teoretiska anknytningar. Det första och andra temat, *bakgrund* samt *skolgång och fritid*, syftar till att skapa en bakgrundsbild till intervjupersonerna, vilket kan främja studiens syfte genom att man kan se likheter och/eller kontraster i ungdomarnas bakgrunder i relation till andra meningsfulla fynd samt att man som läsare får en mer fördjupad bild av intervjupersonerna som individer. Temat *Bakgrund* skapar syftar också till att skapa en mer avslappnad dialog till att börja med, då det inte är några kontroversiella frågor som kan resultera i en jobbig situation för respondenten (Skärvad, 2016). Istället skapar bakgrundsfrågorna en mer

avslappnad och mjuk start på intervjun. Temat *Skolgång och fritid* syftar också till att skapa en bild av och förståelse för om skolgång, geografiskt område, fritidsintressen och aktiviteter har någon koppling till orten kulturens gemenskap. Temat är utformat i relation till Lindbäck och Sernhedes (2010) teorier om platsidentitet samt Connells (2000) perspektiv på skolverksamheten och maskulinitetens konstruktion.

Temat *självbild* syftar till att förstå hur ungdomarna ser på sig själva samt deras personliga utveckling under deras liv och hur de ser på sin framtid. Detta temat utformades med anledning av att generera personliga tankar kring individen själv, där hen kan reflektera över sin egna identitet och identitetsskapande i relation till omvärlden. Detta temat utformades också i förhållande till platsidentitetens betydelse samt de olika perspektiven på kulturell tillhörighet. Därefter utformades temat *orten som ungdomskultur* för att generera en både bred och fördjupad syn på hur ungdomarna själva upplever ortenkulturen och hur de ställer sig till den, vilket kan generera flera olika meningsfulla fynd då de kan berätta erfarenheter och upplevelser som de själva har varit med om men också som de upplever hos andra i sin omgivning. Dessa frågor skapar en bred dialog kring ortenkulturen, vilket kan generera olika och unika fynd. Temat utformades primärt i relation till Bäckmans (2009) bok "*Miljonsvennar: Omstridda platser och identitet*" samt Jonssons (2007) bok "*Blatte betyder kompis: om maskulinitet och språk i en högstadieskola*". Temat *tillhörighet* syftar sedan efter att gå tillbaka till känslan av gemenskap och ungdomarnas egna upplevelser till sig själva och sin omgivning, där det också finns en bred öppning för unika berättelser och tankar om deras grupp-tillhörigheter och gemenskaper i relation till både ortenkulturen men också andra kulturer och/eller gemenskaper. Detta kan generera skillnader och likheter mellan olika kulturer, vilket i sin tur kan resultera i intressanta fynd kring vilka faktorer som förstärker just ortenkulturen.

4.4 Tillvägagångssätt

Då jag har arbetat med ungdomar under flera år, så har jag ett brett kontaktnät när det kommer till att komma i kontakt med ungdomar. På så sätt frågade jag muntligt bekanta ungdomar ifall deras vänner, som jag inte känner, kan vara intresserade av att bidra i min studie som intervjupersoner. Valet av att intervjua ungdomar som jag inte känner eller är bekant med grundar sig i att jag som forskare på så sätt riskerar att påverka intervjupersonens känsla av vad hen känner sig bekväm i att berätta samt att hen kan känna att hen behöver säga

vissa saker eller anpassa sig i relation till mig (Kvale & Brinkmann, 2014). Så genom bekanta ungdomar fick jag 5 intervjupersoner som ville delta i min studie.

Då alla ungdomarna är minderåriga så krävs ett godkännande från deras föräldrar (Skärvad & Lundahl, 2016), vilket jag frågade dem muntligt över en dialog. Jag skickade först och främst ut intervjuguiden till både ungdomarna och föräldrarna så att de skulle få en inblick i vad som kommer komma att beröras under intervjun, så att de därefter kan ta ställning till om de vill bidra till studien. Jag informerade därefter föräldrarna och ungdomarna om informationskravet och de åtgärder jag åtar för att skydda deras anonymitet och rättigheter i studien. Efter att ha fått deras godkännanden bokades fysiska möten in. Intervjupersonerna fick föreslå platser som de kunde tänkas bli intervjuade på, men som inte var högljudda platser utan där vi ändå kunde få lite avskildhet. Detta valet gjorde jag med syftet att skapa en mer avslappnad miljö för ungdomarna så att de skulle känna mer att de samtalar med en vän än med en forskare, då en seriös stämning kan hindra intervjupersonen från att känna att hen kan berätta upplevelser öppet (Kvale & Brinkmann, 2014).

Tre av respondenterna valde att sitta på skolan eller bibliotek, medan den fjärde valde att sitta på ett café och den femte valde att bli intervjuad ute i sin trädgård. Intervjuerna spelades, efter godkännande, in via mobiltelefon samtidigt som jag som forskare förde anteckningar i ett anteckningsblock. De inspelade filerna transkriberades sedan för hand av mig som forskare.

4.5 Analysmetod

Datinsamlingen har brytits ned i flera olika kategorier som sedan har analyserats utifrån olika teorier och begrepp (Aspers, 2011). Datinsamlingen som har samlats in har först transkriberats och kodats samt kategoriserats utifrån olika uttalanden från intervjuerna (Kvale & Brinkmann, 2014) Materialet kategoriserades i olika så kallade koder, där syftet var att hitta olika unika fynd i relation till respondenternas yttranden. Tanken med kodning är att det ska ske strukturerat för att underlätta för den fortsatta analysen (Aspers, 2011). Kategoriseringarna har således utformats till olika teman utifrån studiens valda teorier och begrepp. Därefter har materialet analyserats utifrån så kallad meningskoncentrering. Utifrån meningskoncentrering har materialet sammanfattats och därefter tolkats för att skapa en förståelse och tolkning bakom det sagda (Kvale & Brinkmann, 2014). Det empiriska

materialet har alltså utvecklats och analyserats i form av meningstolkning av forskaren (Kvale & Brinkmann, 2014).

4.6 Etiska aspekter

Eftersom att man undersöker individers privata liv och går in på deras egna privata berättelser utifrån deras egna upplevelser, tankar och erfarenheter, så kan det uppstå etiska problem i intervjuforskningen (Kvale & Brinkmann, 2014). Därför är det viktigt att de etiska aspekterna *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet* tillgodoses för att undvika och förebygga sådana etiska problem. Genom att gå igenom dessa etiska riktlinjer hindrar man missförstånd och brist på kommunikation till intervjupersonerna, vilket är av stor vikt i denna studien. Ungdomarna har dessutom blivit informerade vid flera tillfällen under dialogernas gång.

Utifrån informationskravet informerade intervjupersonerna om syftet med studien samt vad deras medverkan kommer att innebära (Kvale & Brinkmann, 2014). Därefter tillgodosågs samtyckeskravet genom att ungdomarna blev informerade att de själva fick välja när och vad de vill svara på, då det är upp till dem. Detta informerades dem både innan och under intervjuerna. Individen informeras om att den kan avbryta intervjun när den vill och avsluta den helt. Konfidentialitetskravet tillgodosågs genom att individens identitet skyddades, där en överenskommelse mellan intervjupersonerna och forskaren genomfördes kring vad de inte vill ska synas i materialet (Kvale & Brinkmann, 2014). Privat information och data till intervjupersonerna har därför skyddats genom både fiktiva namn samt att deras exakta bakgrund kring vilka länder deras föräldrar kommer ifrån har generaliserats till större områden kring det specifika landet. Samtidigt har exakt information om vart de bor också undvikits att spridas i resultatet utifrån respondenternas egna begäran. Ungdomarna informerades dessutom utifrån nyttjandekravet (Kvale & Brinkmann, 2014), att deras information som de delar med sig av i datainsamlingen inte kommer användas i något annat syfte än i denna studiens syfte. Alla dessa riktlinjer ser dessutom till att ingen information kan användas emot ungdomarna så att de på något sätt skadas.

En viktig etisk aspekt som behöver redogöras i relation till denna studien är dock ungdomarnas ålder, då de inte är myndiga utan endast är mellan 15-17 år. Samtidigt som deras upplevelser och erfarenheter bidrar med intressanta aspekter på hur de ser på sig själva och sin omvärld i relation till ortenkulturen, så kan det också skapa en etisk problematik då

de kanske inte kan reflektera fullt ut över deras yttranden (Kvale, 2014). Därför har det varit av extra stor vikt att informera ungdomarna om deras rättigheter i att kunna avbryta intervjun när de vill samt att de har möjlighet i att påverka vad de tycker är ok att ha med i datainsamlingen och inte. Ungdomarna fick därför i slutet av studien också se och godkänna det empiriska materialet som används i studiens syfte innan det publicerades.

5. Resultat och analys

5.1 Presentation av intervjupersoner

Laura är en 16-årig tjej som bor i en liten stad utanför Göteborg. Lauras föräldrar är födda och uppvuxna på Balkan, men hon själv är född i Sverige. Laura beskriver i sin intervju att området som hon bor på innefattar en mångfald av olika individer med olika etniciteter, där hon dessutom uttrycker att det är en mångfald på hennes skola. Hennes umgängeskrets består av olika individer som har olika bakgrunder samt etniciteter. Laura uppfattar skolan som viktig, där hon fokuserar på att prestera bra då hon strävar efter en framgångsrik framtid som inkluderar utbildning.

Jasmine är en 15-årig tjej som också bor i en mindre tätort utanför storstaden Malmö. Under intervjun berättar Jasmine att området som hon bor på är bebott med flera olika individer med olika etniciteter samt socioekonomisk bakgrund. Jasmin är född i Sverige, men hennes föräldrar är födda och uppvuxna på Balkan. Hennes självbild är att hon ser ljust på sin framtid då hon också prioriterar sina studier och fokuserar på att utvecklas som person. Hon umgås med sina vänner som har olika bakgrunder, men på sin fritid deltar hon oftast i aktiviteter, såsom fotboll, för att hålla sig sysselsatt.

Ahmed är en 17-årig kille som är född i Sverige, varav hans föräldrar är födda i Mellanöstern men är uppvuxna i Sverige då de kom till Sverige i tidig ålder. Benjamin bor i Malmö, där han är född och uppvuxen. Han bor i centrum i storstaden och beskriver hur staden är bebodd av en mångfald människor, varav han umgås med olika typer av individer i sin vardag. Han beskriver att skolan är en plats han trivs på då han har många vänner där som delar samma intressen samt att det finns många som har samma bakgrund som honom.

Filippa är en 17-årig tjej som bor i centrum i Malmö och går på en skola i innerstaden. Hon är född i Sverige och hennes föräldrar är födda i Sverige samt har släkt i Sverige. Filippa upplever att Malmö är en mångkulturell stad som inkluderar alla typer av människor, där hon uttrycker att hon tycker om sin skola då hon tack vare den fått lära känna många vänner med olika bakgrunder. Filippa umgås mest med individer med andra bakgrunder än hon själv och hon trivs med det umgänget. Filippa tycker att studierna är viktiga, men hon anser att det finns andra saker som kan vara viktigare, då utbildning, enligt henne, inte är avgörande för en

framgångsrik framtid. Filippa umgås mycket med sina vänner på sin fritid och tycker om att gå till gymmet och träna.

Benjamin är en 16-årig kille som är född i Sverige, vars ena förälder är född i Mellanöstern och andra född i Sverige. Benjamin har alltså en släkt som både är etniskt från Mellanöstern men också från Sverige. Benjamin bor i Helsingborg och upplever att han umgås med vänner som har olika bakgrunder samt att hans bästa vän är född i Mellanöstern. Han spelar datorspel på sin fritid, men umgås också mycket med sin familj samt tränar på gymmet. Dock prioriterar han alltid skolan och fokuserar på att göra sina skoluppgifter i syfte att få höga betyg då han anser att de har en avgörande roll för en framgångsrik framtid.

5.2 Gemenskap i utanförskap

5.2.1 Att tillhöra en etnicitet

Laura, Jasmine, Ahmed, Benjamin och Filippa är alla fem födda i Sverige. Däremot beskriver endast Filippa att hon har en svensk bakgrund, med etniskt svenska föräldrar och släktingar. Laura, Jasmine, Ahmed och Benjamin har antingen en eller flera föräldrar som är födda i andra länder och som sedan emigrerat till Sverige. Men Laura, Jasmine, Ahmed och Benjamin uttrycker att de inte definierar sig själva som "svenskar", utan som "blattar". De fyra respondenterna uttrycker liknande att de inte definierar sig själva som "svenskar", då de har en annan etnisk bakgrund genom sina föräldrar.

"Jag är mer en blatte än en svensk, även fast jag är halvsvensk så ser jag mig själv som en blatte..." - **Benjamin**

När respondenterna blev tillfrågade, utifrån deras egna yttranden, hur de definierar "blattar" kontra "svenskar", så svarade alla respondenterna att de som har släktingar som har en annan etnicitet hamnar under kategorin "blattar", medan de som är födda i Sverige och som har svenska föräldrar och svenska släktingar hamnar under kategorin "svenskar".

"Man är en blatte om man har släktingar som kommer någon annanstans ifrån, men har man svenska föräldrar och bara svenska släktingar och så så är man en svensk... spelar egentligen ingen roll ifall man är född här eller inte tror jag" - **Jasmine**

När respondenterna blev tillfrågade vart de kommer ifrån svarade Laura, Jasmine, Ahmed och Benjamin att de kommer från respektive land som de har en annan bakgrund i förutom Sverige. Tre av respondenterna poängterade att de är födda i Sverige, men att de kommer från ett annat land.

“Jag är från Balkan.. eller nu vet jag inte om det är rätt svar. Men jag är svensk medborgare men är från Balkan, eller mina föräldrar är från balkan. Jag är född i Sverige...” - Laura

Dessa respondenterna har en annan etnisk bakgrund än svensk och det som jag ser vara genomgående i deras yttranden är att alla fyra respondenterna identifierar sig med de respektive land som de har en annan koppling till. I relation till detta vill jag därav börja med att diskutera grunden till deras känsla av tillhörighet till andra etniciteter, trots att de är födda i Sverige. Bäckman (2009) beskriver också detta utifrån olika perspektiv kring etnicitet och tillhörighet i relation till sitt egna empiriska material, där hon diskuterar ungdomars perspektiv på vad som definierar svenskhet och vem som är svensk. Hon beskriver bland annat att det inte är ens bakgrund som spelar en betydande roll, utan att det handlar om vad individen själv identifierar sig med.

Intervjupersonerna i denna studien uttrycker att de identifierar sig i relation till de respektive länder som deras föräldrar kommer ifrån. Det intressanta här som jag vill belysa är hur de ungdomarna som har föräldrar med andra etniciteter än svenska, identifierar sig med de respektive länderna trots att de kanske inte har så mycket koppling till länderna. En av ungdomarna, exempelvis, kan inte prata det språket från det landet som föräldrarna kommer ifrån, men hon säger att hon ändå identifierar sig mer till det landet än till Sverige. Bäckman (2009) beskriver också flera fall där ungdomar relaterar sig själva till de länderna oberoende på om de kan språket.

“...jag kan faktiskt inte det, alltså så, jag kan förstå när någon tilltalar mig typ, när någon pratar med mig men jag svarar aldrig tillbaka för det kan jag inte, det är lättare på svenska”
- Benjamin

Jag anser att detta perspektivet är intressant att diskutera, där individen ändå kan känna tillhörighet och identifiera sig med en annan etnicitet än den man är född och uppvuxen i. Utifrån Bäckmans (2009) perspektiv så kan man förstå individens egna val av vilken etnicitet

hen vill tillhöra, vilket Lidskog (2006) också förklarar genom att individen kan ställa sig utanför den kulturella tillhörigheten för att sedan välja vilken kultur hen vill anamma och tillhöra. Men Lidskog (2006) beskriver ändå den kulturella kraften som en yttre kraft som påverkar den inre, vilket jag vill fortsätta diskutera utifrån sociala strukturer som präglar individens val att identitetsskapande i förhållande till kultur.

Jonsson (2007) drar exempelvis upp “etniska anomalier” som ett begrepp, vilket definieras som människan som inte platsar inom de gränser och riktlinjer som nationalismens diskurs har ritat upp. Här betonas också hur individer kategoriseras i antingen den “svenska boxen” eller “invandrarboxen” genom omgivningens yttranden utifrån kulturkrockar och/eller att vara en människa som befinner sig “mellan olika kulturer”. Genom att omgivningen uttrycker skillnader mellan individen och omgivningen, så skapas det en föreställning om att människan antingen tillhör den ena eller den andra kulturen, och tillhör man inte den som relaterar till majoriteten, så innebär det att negativa konsekvenser tillkommer.

Benjamin, en av intervjupersonerna i denna studien, beskriver att han upplever att han särbehandlas utifrån sitt utseende och sin etnicitet. Han förklarar att det finns många fördomar gentemot blattar. Han berättar om en situation där han skulle träffa en väns släktingar som var etniskt svenskar, där han fick kommentarer som indikerade på att de blev förvånade över att han pratade flytande svenska och att han inte betedde sig som att han var en blatte.

*“De blev helt paffa och jag kände först att det va jättekonstigt att de sa så eftersom att de verkligen poängterade att jag va en blatte och att jag inte betedde mig som en, sen blev jag bara riktigt irriterad och arg på dem för det va så sjukt att de sa så... alltså va? Vad f*n menar dem liksom... där fattade jag att de hade fördomar mot blattar” - Benjamin*

Utifrån Benjamins berättelse samt Jonssons (2007) perspektiv på hur omgivningens uttalanden om kulturella skillnader påverkar individens identitetsskapande, så vill jag argumentera för att dessa distinktioner mellan människor påverkar individens bild av sig själv. Trots att individen kan känna flera olika känslor i relation till omgivningens negativa och kränkande yttringar, så sätter det sina spår i individens identitetsutveckling. Precis som Giddens (2009) beskriver så är människan hela tiden i en förändringsprocess i sin identitet i relation till omgivningen, då det är socialisationen som formar människans identitet under

hela livet. I relation till både Jonssons samt Giddens perspektiv tolkar jag detta som att människans etniska identifikation präglas av omgivningens tillskrivna egenskaper, speciellt hos ungdomar som befinner sig i spelstadiet (Johansson & Lalander, 2010), vilket jag anser kan förklaras i relation till Benjamins förklaring till hur han blir behandlad av omgivningen.

Människan ser sig själv i relation till andra och som Cooley (1983) beskriver kring spegeljaget, så tänker jag att individens känsla om att vilja vara den som alla andra vill att man ska vara, styr både våra handlingar, men också vår syn på oss själva och vår identitet. Filippa, en av intervjupersonerna i denna studien, har en svensk etnicitet och uttrycker att hon är svensk. Men det som blir intressant därefter är att hon förklarar att trots att hon är svensk, så kan hon känna sig som att hon tillhör en annan etnicitet också. Hennes förklaring till detta är att hon umgås med sina vänner som har andra etniciteter, vilket hon uttrycker påverkar henne också.

“Det är lite konstigt kanske eftersom att jag har svenska föräldrar och så men alla mina vänner är ju blattar och då blir det typ som att jag också kan känna mig som att jag är det om du fattar vad jag menar...” - Filippa

Detta kopplar jag i relation till Bäckmans (2009) förklaring om att känslan om kulturell tillhörighet spelar större roll till vilken etnicitet som man identifierar sig med, snarare än vart man kommer ifrån och vilket medborgarskap man har. Dessa perspektiven på individens val av kulturell tillhörighet tänker jag är en betydande faktor i ungdomarnas uppfattningar och upplevelser av vilken etnicitet och kultur de tillhör, då de kan tänkas reflektera över vilken kultur de vill tillhöra och därav anammar den kulturen samt känner tillhörighet till. Detta kan förklara varför ungdomarna identifierar sig till olika kulturer trots deras medborgarskap i Sverige samt uppväxt i Sverige. Därav tänker jag att man kan förstå att känslan av tillhörighet till en grupp människor som har en annan etnicitet och kultur än ens egna, kan präglas i relation till den socialisationsprocessen som sker och som därav påverkar individens identitetsutveckling.

5.2.2 Att förstärka gemenskapen utifrån etnicitet

Jag vill härmed gå vidare i en analys kring hur etnicitet kan få ungdomen att agera och handla utifrån en strävan efter gemenskap till gruppen. Jag vill börja med att diskutera hur individen kan sträva efter att generera ett tänk utifrån “vi” och “dem” relaterat till etnicitet. I

intervjuerna framkommer hur ungdomarna skiljer på “vi” och “dem” utifrån de som är etniskt svenska kontra de som har en annan etnicitet. Likheterna är att alla fem beskriver de som har etniskt svensk bakgrund med egenskaper som kan anses vara negativa, där endast någon enstaka positiv egenskap framförs. Däremot beskriver dem de med annan etnisk bakgrund med fler positiva egenskaper, där de endast beskriver någon enstaka negativ egenskap. Både Jasmine och Ahmed tar upp ett exempel på hur de anser att svenskar är snåla i relation till att dela med sig av mat.

“Svenskar är så sjukt instängda och typ.. kalla. De är mer egoistiska och håller sig mer till sig själva och ibland känner man att de bara hjälper en om de själva kan få något för det, men jag vet inte... de är bara så sjukt snåla, det är den där typiska grejen du vet, att om man är hos sin svenska kompis och deras familj ska äta så får man sitta där på hans rum själv tills de äter klart, de bryr sig inte” - Ahmed

Filippa beskriver att hon kan uppleva det som skamset att vara svensk ibland, för att man direkt kategoriseras på ett visst sätt av omgivningen. Hon går in på hur beteendet spelar roll i relation till om man ska definieras som en blatte eller en svensk.

“... men du vet, du vet själv hur svenskar är och hur folk ser på dem, då vill man ju inte vara som dem så man försöker väl visa motsatsen hela tiden istället... och då är det bättre att ses som en blatte. Blattar är mer välkomnande liksom och har mer öppna armar och så... de är alltid omtänksamma och har en varm kultur liksom. Det är liksom så, betar man sig som en blatte så är man en blatte, även om man är född i Sverige, men betar man sig som en svensk så är man en svensk.” - Filippa

I relation till hur alla respondenterna skiljer på vilka som är blattar och svenskar, så yttrar sig respondenterna också utifrån att de delar upp personer i “vi” och “dem” när de pratar i sina intervjuer. Alla respondenterna yttrar sig på ett eller annat sätt utifrån en uppdelning av “vi” och “dem”. Benjamin pratar om blattar som “vi” och svenskar som “dem”.

“Svenskar är speciella på sitt sätt, och visst det är vi blattar också... men det är ganska stora skillnader, för vi är mer öppna och välkomnande...” - Benjamin

Detta kan man analysera i relation till det som Jönhill (2012) menar om ett “vi” och “dem”-tänk, där man i första hand refererar till den gruppen som man känner en tillhörighet och gemenskap till som “vi”. De som inte tillhör ens grupp blir automatiskt “de andra”. I syfte att öka den egna gruppens värde och gemenskap, menar Jönhill (2012), att man tillskriver “de andra” negativa egenskaper för att förstärka den egna gruppen. Respondenten i denna studien som var etniskt svensk, men som ändå identifierade sig själv som någon med en annan etnicitet, beskrev på ett liknande sätt som de andra i studien, hur svenskar kännetecknas genom negativa egenskaper. I intervjun refererade hon dessutom till etniska svenskar som “dem” när hon pratade om etniska svenskar i en negativ bemärkelse.

Att respondenten uttryckte sig på detta sättet tänker jag går in i det som Jönhill (2012) menar, om att individen tillskriver “de andra” negativa egenskaper för att förstärka den egna gruppen. De andra respondenterna som har andra etniciteter uttryckte sig på samma sätt och där går det självklart också in under samma teori om att delge “de andra” negativa egenskaper, samtidigt som ens egna grupp kännetecknas via positiva egenskaper. Men mitt syfte i detta är att påvisa ett tydligt exempel genom en individ som kan tolkas ha socialiserats in i en annan kultur och gemenskap och därav vill upprätthålla den gruppens gemenskap och tillhörighet. Detta går dessutom Goffman (1988) in på, där han förklarar att alla teammedlemmar i ett team gör sitt bästa i att upprätthålla gruppen och utgå ifrån dess riktlinjer inom gruppen för att inte överge den.

5.2.3 Platsens betydelse för ungdomens identitetsskapande

Fortsättningsvis vill jag gå in på den ungdomars identitetsskapande i relation till den tillskrivna platsens egenskaper. Först vill jag framföra intervjupersonernas syn på ortenkulturen. Laura berättar först om sin syn på ungdomar som betar sig som “orten”, där hon förklarar att de har en attityd gentemot andra, att de klär sig på ett visst sätt, använder sig av ett visst språk där de bland annat svär och bryter. Hon utgår då utifrån att de ungdomarna är “dem” när hon berättar kring orten-ungdomar i början av intervjun. Hon förklarar att hon inte ser sig själv som en orten-tjej, utan att det är andra ungdomar på hennes skola som betar sig som att de är “orten”. I relation till detta så berättar Laura att många har fördomar gentemot ortenkulturen. För att förklara vad hon menar med det, så beskriver Laura hur ortenkulturen oftast kopplas till negativa egenskaper, där man bara tänker att de som är orten betar sig som att de är högljudda och uppkäftiga.

“Nä men jag är inte orten så för asså man fattar hur folk tänker och reagerar och så för asså om man tänker på det egentligen så är det en massa ungdomar som bara skriker och gapar och liksom är uppkäftiga och svär och sånt och tror dom är coola... jag är inte sån” - Laura

Min tolkning i detta är att den respondenten kopplar ortenkulturen direkt till förorten och den negativa bild som relateras till den genom människors föreställningar om förorten. Lindbäck och Sernhede (2010) menar på att det urbana rummet och platsen i stadens alla delar har en betydelse för individens identitetsskapande. De förklarar bland annat att människan har skapat olika föreställningar beroende på det urbana rummet, där de poängterar hur dess föreställning om platsen påverkar förutsättningarna för de som befinner sig på platsen. Negativa föreställningar om platsen genererar också negativa föreställningar gentemot individen som kommer ifrån den platsen, vilket de poängterar har en koppling till ungdomar som kommer från förorten och som försöker förflytta sig till innerstaden. Ungdomarna får därav negativa egenskaper tillskrivna till sig av omgivningen på grund av deras “platsidentitet”, som Lindbäck och Sernhede (2010) benämner det. På samma sätt tolkar jag uppfattningen om förorten och dess ortenkultur som har spridit sig i samhället som en prägel av dess tillskrivna egenskaper utifrån föreställningarna av platsens betydelse. Därav tänker jag att Laura inte vill relatera sig själv till de negativa föreställningarna om förorten.

Ahmed beskriver däremot att fördomar alltid finns mot både ortenkulturen och blattar, där han menar att folk ofta tar för givet att om man är en blatte, så är man från orten. Ahmed upplever att han har behandlats annorlunda på grund av sin bakgrund och att människor ofta kopplar samman “blatte” och “orten” som samma sak. Han menar att bara för att man är en blatte, så betyder inte det att man är orten också. Han menar att de flesta drar den kopplingen direkt, eftersom att man förknippas med att vara orten om man ser ut på ett visst sätt.

“Bara för att jag ser ut som jag gör så betyder inte det att jag är orten liksom.. folk bara antar det eftersom att det oftast är blattar som är orten och inte svenskar.. men sen är det faktiskt så, att typ alla svenskar också börjar bli såna, så det går inte att urskilja utifrån utseendet tycker jag” - Ahmed

Detta i relation till Lindbäck och Sernhedes (2010) föreställning om ett tänkande utifrån “vi” och “de andra” belysa hur den negativa synen på förorten dessutom kan förstärka känslan om att vilja skilja på “vi” och “dem” i relation till ungdomarnas yttranden i denna studien. Då

förorten präglas av mångkultur som inkluderar individer med olika etniciteter och bakgrunder (Sernhede, 2006), så vill jag reflektera kring att omgivningens negativa föreställningar om förorten ofrivilligt överförs på individer med en annan etnisk bakgrund. Detta framkommer också i respondenternas berättelser, där de berättar om olika situationer där de blivit diskriminerade på grund av att omgivningen kopplat deras etnicitet i relation till förorten och dess negativa aspekter. De berättar att omgivningen bland annat utgår ifrån deras utländska drag i deras utseende och därav drar kopplingen till att de är från förorten.

Efter ett tag in i sin intervju så berättar Laura hur orten-ungdomar betar sig och då säger hon helt plötsligt “vi” i relation till orten-ungdomar. Hon förklarar dock att hon inte riktigt kan förklara varför hon sa “vi” till orten-ungdomar, trots att hon från början ville skilja på orten-ungdomar från sig själv. Hon gav dock en förklaring om att orten-ungdomar oftast är blattar och att hon därför kan relatera till ortenkulturen, eftersom att hon själv ser sig som en “blatte”.

“Jag vet faktiskt inte varför jag sa det men.. sen brukar de va så att de som är orten är också blattar, förutom de som är hobby-blattar då men... jag vet inte, jag tänkte inte riktigt när jag sa det bara” - Laura

Filippa drar också den kopplingen i sina yttranden, där hon pratar om blattar som att de är samma sak som de som betar sig som att de är “orten”. Hon lägger också en betoning på ett “vi” och “dem”, men däremot gör hon det i olika delar av sina uttalanden. Hon säger alltid “vi” i sina uttalanden när hon refererar till svenskar i en positiv bemärkelse, men i vissa situationer när hon pratar om personer med en annan etnicitet i en mer negativ bemärkelse så säger hon “dem”.

Jonsson (2007) beskriver på ett liknande sätt hur personer väljer under vilka omständigheter som de ska använda sig av “vi” och “dem”. Han beskriver att det i det stora hela handlar om att relatera till positiva eller negativa egenskaper i relation till etnicitet och speciellt förorten. Ungdomar som har en annan etnicitet och som exempelvis kommer ifrån förorten vill inte relateras till de negativa aspekterna som tillkommer till den platsen. Detta relaterar jag också till den platsidentitet som Lindbäck och Sernhede (2010) presenterar, där individen formar sig själv i relation till den platsen som hen kommer ifrån och därav kopplar sig själv till de tillskrivna egenskaperna som omgivningen ger till platsens betydelse.

Utifrån detta tolkar jag att ungdomarna inte vill relateras till de negativa egenskaperna som kopplas till att ha en annan etnisk bakgrund än svensk, på grund av att omgivningen tillskriver de negativa föreställningar de har kring förorten i relation till etnicitet. Detta tycker jag är ett tydligt exempel i hur intervjupersonerna i denna studien yttrar sig utifrån ett "vi" och "dem"-tänkande, där de inte vill relatera sig själva till den gruppen när de pratar om den i en negativ bemärkelse. Samtidigt som de utgår ifrån att de tillhör gruppen när de pratar om positiva egenskaper. Detta anser jag är ett tydligt exempel utifrån hur platsidentiteten i relation till omgivningens förutfattade meningar har en koppling till ungdomarnas negativa upplevelser av att bli behandlade utifrån deras etnicitet.

I relation till detta så vill jag argumentera för den identitetsförändring som det kan påverka hos individen, speciellt ungdomen i detta fallet. Cooley (1983) och Mead (1934) pratar om hur vi formar en identitet och vårt beteende i relation till hur omgivningen uppfattar oss och vår socialisation. Människan upprätthåller den rollen som speglas av omgivningen (Cooley, 1983) och vi formar helt enkelt en andra identitet i relation till omgivningen (Mead, 1934). Om man blir tillskriven specifika egenskaper utifrån hur omgivningen vill att man ska vara, så anpassar man därav också sitt beteende (Johansson & Lalander, 2010). I relation till den mångkulturella förorten som inkluderar individer med olika etniciteter vill jag därav belysa att omgivningens föreställningar om personer med en annan etnisk bakgrund präglar individernas egna beteenden, där de anpassar sig till de tillskrivna egenskaperna. Genom denna förklaring tänker jag att man kan tolka och förstå hur individer med annan etnisk bakgrund än svensk direkt kopplas till den rådande ortenkulturen av omgivningen.

5.3 Orten som en trend

5.3.1 Ortenkulturen som en fasad

Under föregående rubrik diskuterades platsens betydelse för ungdomars identitetsutveckling, vilket jag härmed vill fortsätta diskutera och analysera ur perspektivet där ortenkulturen ses som en växande, normaliserande trend hos ungdomar idag. En intressant aspekt som framkommer utifrån respondenternas uttalanden är att ortenkulturen hos ungdomar ses på olika sätt utifrån olika perspektiv. Laura beskrev exempelvis att de som kännetecknas av orten är människor som har gått fel väg i livet och att de i stort sett är kriminella. Laura kopplar orten till kriminalitet, vapen och droger. Hon yttrar sig om att ungdomarna på hennes

skola som beter sig som att de är från orten går den vägen in i kriminalitet, däremot vet hon inte exakt hur, utan utgår ifrån sin uppfattning om dem. Hon beskriver dem dock som stora och starka samt att de försöker vara coola.

“... jag vet inte ifall det är så, men de som beter sig så är de som också röker och gör annat bakom skolan och som söker efter dumma saker att göra, det är i alla fall det mönstret jag ser” - Laura

Min tolkning i detta är att Laura kopplar ortenkulturen direkt till förorten och den negativa bild som relateras till den genom människors föreställningar om förorten. Jag vill ännu en gång koppla detta synsätt i relation Lindbäck och Sernhede (2010) som menar på att det urbana rummet och platsen i stadens alla delar har en betydelse för individens identitetsskapande. De förklarar bland annat att människan har skapat olika föreställningar beroende på det urbana rummet, där de poängterar hur dess föreställning om platsen påverkar förutsättningarna för de som befinner sig på platsen. Jag tänker därav att Lauras upplevelser grundar sig i de förutfattade meningar som hon har i relation till ortenkulturen, då hon kopplar det direkt till förorten och dess tillskrivna föreställningar. För att diskutera detta vidare ur ett annat perspektiv, så skiljer sig exempelvis Benjamins perspektiv, då han menar på att de ungdomarna som har anammat ortenkulturen på skolorna idag endast har gjort det för att se coola ut och för att generera status. Han menar på att beteendet och utseendet utifrån ortenkulturen är av betydande roll för att skapa status, då det anses vara maskulint att framträda som farlig, kaxig och aggressiv. Benjamin yttrar sig om att det är två olika saker att vara från orten och att bete sig som att man är från orten.

“Alltså det är såhär... att faktiskt vara från orten är en sak, då kanske man faktiskt kommer från ett kriminellt område som påverkar en liksom så att man själv blir kaxig och så, men är man orten idag så är det typ alla som bara beter sig så, alltså förstår du vad jag menar....” - Benjamin

Jasmine yttrar sig också om att vara från förorten är en sak, medan att bete sig som orten är en annan sak.

“Lite roligt är det ju ändå.. eller alltså, när man tänker på hur alla bara låtsas typ, det är ingenting man tänker på så egentligen när man är i skolan och så för att det är så normalt,

*men helt ärligt... det är ju faktiskt så att de som kommer från förorten är en sak, det är ju dem som faktiskt har det där i sig, men sen har det bara blivit så att man tagit efter det.. jag menar, jag säger också "bror" och "mannen" och sånt ibland... även fast jag gör det mest på flipp så blir det ändå att man påverkas av dem som pratar så och är så" - **Jasmine***

Detta kan man också tolka utifrån Goffmans (1988) dramaturgiska perspektiv, där ungdomar kan tolkas befinna sig i den främre regionen, framför publiken, när de befinner sig bland sin umgängeskrets. Man kan tolka deras framträdanden i den främre regionen, bland deras umgängeskrets, genom att de använder sig av intrycksstyrning för att övertyga publiken om att de också är "en i gänget" utifrån ortenkulturen. Om alla andra i umgängeskretsen har anammat ortenkulturen och därav betar sig utifrån den, så kan man förstå ungdomar som också gör det. Intrycksstyrningen kan i detta fallet, i relation till ortenkulturen, vara attityd, användning av slangord och slanguttryck och bryta när hen pratar. Detta är exempel som har framkommit under intervjuerna, där ungdomarna ger exempel på att de själva har anammat en del av kulturen, främst genom attityd och slanguttryck. Samtidigt så beskrivs det under intervjuerna att man betar sig annorlunda i andra situationer, vilket jag vill relatera till Goffmans (1988) bakre region, där individen kan vara sig själv utan att behöva sätta på en mask.

Benjamin går vidare in i sin intervju och diskuterar kring svenskar som anammar ortenkulturen. Han beskriver hur svenskar egentligen inte relateras till orten och att de därför är fejk.

"... man är fejk liksom, speciellt svenskar som är orten, de är dem som är mest fejk för att de inte alls egentligen har någonting med orten att göra men de vill ändå visa att de är coola" -

Benjamin

Här tolkar jag Benjamins yttrande utifrån den stereotypa kopplingen till hur svenskar kontra personer med andra etniciteter definieras och kännetecknas. Bäckman (2009) beskriver också utifrån det omvända perspektivet hur det kan anses vara negativt att vara en svensk med svensk etnicitet i förorten, då man inte riktigt platsar in i den gemenskapen i förorten. Ett exempel att koppla till här är det som Bäckman beskriver (2009) via "den blonda tjejen", där hon förklarar att det svenska stereotypiska utseendet med blåa ögon och blont hår relateras till "en svensk", vilket kännetecknas som negativt i förorten. I relation till detta vill jag också

argumentera för att det kan vara en orsak till att ungdomar med etniskt svensk bakgrund känner att de exkluderas och hamnar utanför gemenskapen om de inte anpassar sig själva i relation till gruppens kultur.

Detta vill jag relatera till Filippas yttrande kring hur hon upplever att hon förändrar sitt beteende utifrån vilken situation hon befinner sig i, där hon menar på att hon betar sig som "orten" när hon är med sina vänner i skolan.

"Jag gör ju också så, men det beror helt på vem jag umgås med också... för när jag är med mina tjejkompisar hemma eller någonstans där vi inte är bland andra vänner så så är det väl mer lugnt, men sen när man är på skolan så är det lite som att vi triggas varandra och träffas vi ute typ så blir det också så att man liksom gör det på flipp, pratar sådär orten..." - Filippa

I relation till Filippas berättelse tänker jag att det kan vara en bidragande faktor i att svenskhet inte ses på samma sätt idag, då stigmatiseringen i att vara från förorten nästan har övergått i en normalisering i samhället. Istället för att individen som kommer från förorten känner en stigmatisering och skam, så tolkar jag detta som ett nytt socialt fenomen, där det idag är tvärtom. I relation till Filippas yttrande kopplar jag speciellt detta då hon upplevs anpassa sitt beteende för att passa in i "orten-gemenskapen". Sernhede (2006) menar på att utanförskap kan vara en bidragande faktor till att en vit ungdom söker sig till den svarta kulturen, då den svarta kulturen kännetecknar en diskriminerande värld där de mörkhyade från gettokulturen behandlas orättvist i relation till resten av samhället. Dragningskraften till den svarta gettokulturen, menar Sernhede (2006), kan bero på bland annat den gemensamma känslan om utanförskap som de vita ungdomarna kan relatera till utifrån exempelvis andra orättvisor som de upplever. Den gemensamma nämnaren här tolkar jag som en känsla av exkludering som genererar gemenskap mellan de två grupperingarna, vilket förenar dem i en gemensam kultur. Det framkommer dessutom i en av intervjuerna i denna studien hur personen själv relaterar till den ortenkulturen och anpassar sig till den när hon befinner sig i det umgänget, samtidigt som hon förklarar att hon inte betar sig på samma sätt när hon är i andra situationer. Här kopplar jag ännu en gång in spegeljaget och miget utifrån Cooley (1983) och Meads (1934) perspektiv, där individen anpassar sig för att platsa in i omgivningens ögon.

5.3.2 Språkets betydelse

När det kommer till språket och kommunikationen så beskriver Filippa hur hon ser på det i relation till svenskar kontra blattar. Hon menar på att det är stor skillnad mellan hur man pratar när man är orten och när man är svensk. Här läggs en betoning på att Filippa pratar om "blattar" och dem som betar sig som att de är "orten" som samma personer. Hon beskriver hur svenskar pratar mer formellt och flytande medan blattar bryter och pratar mer med slangord samt att de låter mer hetsiga när de pratar, där hon menar att de inte skäms över saker de säger och säger det till vem som helst.

*"... så kan de säga så, att de kommer k****a din mamma och att de f****ar upp en och sånt utan att ens bry sig om vad de säger.. det är lite som att det är liksom... vardag för dem att säga så att de själva inte ens reflekterar över det" - Filippa*

Jonsson (2007, s.114) förklarar i sin bok hur denna typen av språkligt fenomen existerar bland ungdomar idag, där han relaterar till sitt fältarbete och intervjuer med ungdomar och lärare. Jag kopplar Filippas förklaring till hur språket används mellan killarna på skolan, där man kan tolka hur ungdomarna använder sig av fula ord och uttryck för att det genererar en gemenskap. Med detta menar Jonsson (2007) att om alla ungdomar bryter mot en regel, så bildas en samhörighet där de tillsammans går emot regeln. I relation till detta så vill jag argumentera för att gemenskapen som tillkommer utifrån den typen av "regelbrott" hos ungdomar bildar en slags kultur i sig. I relation till detta vill jag argumentera för hur språket skapar en gemenskap, där jag tolkar utifrån intervjupersonernas berättelser, att det är en genomgående egenskap som ingår i ortenkulturen bland ungdomarna.

Ahmed drar dessutom in språket som ett exempel på hur det kan skilja sig åt när man faktiskt kommer från förorten och har en brytning som man inte kan hjälpa att man har samt när man bryter när man egentligen kan prata flytande svenska. Han menar på att det är ett tydligt exempel på att man försöker vara någon man inte är.

"Men är man en blatte som inte kan språket ordentligt och därför bryter när man pratar, när man inte kan hjälpa det, då är det en annan sak, men egentligen så är det svenskarna som blir de som blir såna riktiga orten för att de bryter bara för att bryta, då försöker de bara vara någon dem inte är... skulle jag liksom säga "bror" så för att jag inte kan säga det, men

säger man "bror" med brytning även fast man kan prata ordentlig svenska så är det bara sån fejk-orten liksom" - Ahmed

I relation till detta vill jag belysa Jonssons (2007) perspektiv på hur ungdomar använder sig av slangord och slanguttryck för att markera sin position i motsats till den gruppen personen inte vill tillhöra. Därav vill jag återigen belysa att ungdomar kan uppleva att de inte vill hamna utanför gruppen och därför måste anpassa sig i relation till den. På samma sätt tänker jag att förortsslangen har en betydande roll i deras vänskap och gemenskap till gruppen, som Jonsson (2007) också belyser. Ahmed förklarar att man är "fejk-orten" om man egentligen inte har en annan etnicitet än svensk, men ändå bryter och använder sig av slangord. Jonsson (2007) beskrev också detta fenomen i relation till sitt empiriska material, där invandrarspråket är av stor vikt då det binder samman och knyter an vänskapen mellan de som har en annan etnicitet och till förorten. Samtidigt så vill jag argumentera för att etniska svenskar anpassar sig till den kulturen och använder sig av språket då de antingen socialiserats in i kulturen eller också använder sig av det som en slags intrycksstyrning för att övertyga de andra i gruppen om att de tillhör gemenskapen.

Härmed vill jag belysa språkets betydelse inom ortenkulturen, där språket binder samman den mångkulturella gruppen i relation till förorten och dess egenskaper. Språket markerar individens position i sociala relationer och genererar en ökad gemenskap i relation till den önskade gruppen. Genom att alla gruppens medlemmar förhåller sig till att bete sig och prata på ett visst sätt inom skolverksamheten, så skapar det också en slags gemenskap och samhörighet då hela gruppen agerar likadant och bryter mot regler på skolan. Därför tänker jag att språket har en betydande roll för gemenskapen inom ortenkulturen hos ungdomar, vilket jag anser att intervjupersonernas yttranden ger en djup inblick i, då de förklarar hur språket används och när.

5.4 Genus i relation till ortenkulturen

5.4.1 Viljan om att tillhöra gruppen

För att fortsätta diskutera kring vilka faktorer som binder samman ungdomarna i ortenkulturen så kommer jag härmed att diskutera utifrån intervjupersonernas perspektiv på hur de ser på ungdomar som anammar ortenkulturen. Benjamin går in på att de ungdomar som beter sig som "orten" endast gör det i grund och botten för att generera status. Han

menar att de som betar sig som att de är från orten är de som egentligen, enligt honom, uppfattas osäkra och att de därför behöver hävda sig hela tiden och att de måste visa upp sig som någon de egentligen inte är.

“Sånt säger dem bara för att verka coola, alltså snälla, varför skulle man annars göra det... för är man sån att man kan ta allt skit och sånt utan att komma hem och böla så hade det varit en sak.. men de flesta leker att de är en sak i skolan och med vänner och sen när de kommer hem är de inte lika macho liksom... för då bestämmer mamma, eller hur” -

Benjamin

Connell (2000/1999/1995) menar på att maskulinitet skapas både utifrån skolans disciplinära strukturer samt i skolverksamheten som ett socialt rum. I relation till Benjamins yttrande tänker jag att ungdomarna vill generera status och makt, vilket de gör genom att gå emot de normer och riktlinjer som finns på skolan, då det konstruerar en slags maskulinitet. Här vill jag argumentera för att maskuliniteten ger dem makt och status på skolan genom att de motsätter sig de disciplinära strukturerna på ett sätt som de exempelvis inte får hemma. Jag tolkar det som att de inte har samma utrymme och möjlighet för att motsätta sig och protestera hemma, då det får andra konsekvenser pga. att ens föräldrar exempelvis kan använda sig av andra maktresurser.

Jasmine beskriver mer ingående om hur hennes vänner som är “orten” betar sig helt annorlunda på skolan och bland sina vänner jämfört med hur de är hemma och med sin familj. Jasmine förklarar att hon har upplevt att det handlar om att man vill passa in, eftersom att alla andra är på ett visst sätt och då vill man själv också vara och bete sig så för att kunna få en plats i gruppen.

“...det är en helt annan sak hemma och sen när de kommer till skolan så är det annat, och ibland kan jag faktiskt bli chockad, men samtidigt inte för jag förstår ju att de ändrar sitt beteende när det passar dem, alltså i skolan svär dem jättemycket men hemma är de en ängel liksom, bara en sån sak... men sen också att de har så mycket mer attityd och tror att de är något, att på skolan så bestämmer dem liksom... men egentligen tror jag bara att det handlar om att de vill passa in... man vill ju inte hamna utanför och är man orten så får man respekt och det är egentligen typ så man får... alltså kan vara med alla eller hur ska jag säga... det

är i alla fall så andra inte vågar flippa med en utan man visar att man inte tar skit o så o då vill ju alla va med en också...” - Jasmine

Ahmed berättar också att han till en viss del är en person hemma och mer annorlunda i skolan och med sina vänner. Han menar att man inte kan vara likadan i de olika miljöerna, då han menar det förväntas olika saker av en av respektive umgänge. Han drar dessutom kopplingen till ortenkulturen, att ens vänner förväntar sig att man ska vara mer “orten” och mer blattig samt använda sig mer av slangord och mer attityd. Hemma, berättar Ahmed, ska man vara till hjälp för sina föräldrar och ha respekt gentemot dem.

“Även om jag kanske inte är så orten så är det klart ändå att jag är mer orten med mina vänner, det hade varit konstigt annars... klart att jag inte pratar så hemma med min familj, eller ah... då blir det inte så bra.. men med mina vänner är det annorlunda såklart, där driver man mer och visst jag kanske pratar mer orten då ändå men...” - Ahmed

Först och främst vill jag analysera intervjupersonernas yttranden i relation till Goffmans (1959) dramaturgiska perspektiv igen, där jag ser en tydlig koppling till ungdomarnas beteendeanpassning i relation till om de befinner sig i den bakre eller främre regionen. För mig är skolan en tydlig främre region, där ungdomarna förväntas stå i rampljuset hela tiden för att uppträda på ett visst sätt framför publiken. Här tänker jag att ungdomarna kan uppleva att de behöver anpassa sitt beteende på skolan för att de ska passa in med resterande grupper. Utifrån Ahmeds yttrande exempelvis, så tolkar jag hans sätt att vara en rolig och skämtsam person på skolan som en slags mask som han måste sätta på, oavsett hur han känner. Jasmynes förklaring är för mig däremot tydlig i att man sätter på sig en fasad när man är på skolan där man använder sig av en speciell attityd och anpassar språket genom att svära och använda sig av slanguttryck exempelvis. Detta argumenterar jag för att vara deras intrycksstyrning för att övertyga deras vänner i att de passar in i gemenskapen.

Utifrån Meads (1934) perspektiv på “jaget” och “miget” så vill jag också argumentera för hur ungdomarna pendlar mellan dessa olika identiteter. Jag upplever att “jaget” framträder mer i hemmet då jag tänker att det är där individen kan visa upp sitt riktiga jag mer, samtidigt som det såklart ändå är en plats som inkluderar press och ansvar på ett annorlunda sätt utifrån föräldrars förväntningar. Men det som jag vill betona här är att “miget” används mer i de sociala kontext och sammanhang som sker inom skolverksamheten, där ungdomar

socialiseras i relation till sin omgivning om formar en identitet i relation till sina vänner. Ortenkulturen är för mig ett tydligt exempel för detta, då jag utifrån intervjupersonerna tolkar deras anpassningar till ortenkulturen som *en av* deras identiteter, då de kan pendla mellan olika identiteter beroende på vilka situationer de befinner sig i samt med vilka människor.

För att individen ska upprätthålla gemenskapen och tillhörigheten i relation till gruppen så vill jag dessutom argumentera för hur individen därav automatiskt försöker undvika känslan av skam, då det kan vara en konsekvens av att människans beteende inte korrelerar i relation till omgivningens föreställningar om individen. Skamkänslan beskriver Scheff (1990) som en smärtsam känsla, speciellt för dem som redan har dåligt självförtroende. Därav kan skamkänslan resultera i att provocera fram andra negativa känslor. Utifrån detta vill jag argumentera fram ännu en anledning till ungdomars val av att anpassa sitt beteende i relation till sin omgivning, på grund av att de vill undvika att må psykiskt dåligt. Utifrån Jasmines förklaring till att man inte vill hamna utanför och att man får respekt om man "är orten", så tänker jag att det är en avgörande faktor för att om man inte agerar utifrån omgivningens förväntningar så blir man exkluderad från gruppen. Detta kan därav resultera i att man känner sig skamsen, vilket i sin tur kan generera andra negativa känslor om man tappar sitt självförtroende pga. gruppens exkludering.

5.4.2 Orten utifrån maskulinitet

Benjamin förklarar hur han ser på utvecklingen av ortenkulturen och hur den har präglat ungdomar idag. Han menar på att vara från "orten" har blivit en trend på grund av att de ungdomar som kommer från förorten visar sig vara mer kaxiga, aggressiva och väldigt bestämda, vilket han menar är maskulint och därför påverkar unga killar att vilja vara som dem då det ger dem mer status och framhäver det maskulina.

"Är man orten så är man egentligen lika med en riktig man typ... för då kan man ta alla situationer där det krävs någon stark liksom, man är beredd att slåss och ta stider och så.. man är ingen mes" - **Benjamin**

Ungdomarna beskriver att ortenkulturen innefattar ett beteende som ungdomar idag anammar från ortenkulturen, oavsett om de har någon association till förorten. Sernhede (2006) beskriver den här dragningskraften där vita ungdomar dras till svart kultur på grund av dess

getto- och machokultur, då den innefattar de stereotypa kännetecknen kring våld, vapen, droger och attityd. Sernhede (ibid) beskriver utvecklingen av det jämlika samhället som en förklaring till att killar idag kan känna en osäkerhet till sitt kön och därför vill visa upp de stereotypa manliga egenskaperna. Utifrån respondenternas yttranden så kan man tolka deras beteenden i relation till detta, där mannen känner att han vill hävda sin maskulinitet framför omgivningen för att övertyga publiken om dess framträdande och identitet i den främre regionen (Goffman, 1988).

Jasmine beskriver däremot att hon umgås med både killar och tjejer och att hon inte känner att hon beter sig olika beroende på vem hon är med, utan att hon känner att hon kan vara sig själv med alla hennes vänner. Jasmine säger dock att hon upplever att det kan vara mer killar som pratar och beter sig som att de är från orten, men att tjejerna också tar efter, inklusive hon själv. Hon uttrycker att hon upplever att man får mer respekt från killarna när man beter sig som dem, eftersom att de då behandlar en mer som en "bror". Hon förklarar att om man inte gör det så ses man mer som en feminin tjej som inte vågar motsätta sig mot killarna, vilket då resulterar i att de tar övertaget och makten över att behandla tjejerna hur de vill. Hon beskriver alltså att om man också beter sig som orten, som dem, så ger de en respekt tillbaka, men då tappar man dock ändå den kvinnliga synen i deras ögon.

"... för beter jag mig inte så som dem så ser de mig inte som en tjej liksom på det sättet, men om jag beter mig som dem och är sådär kaxig och liksom egentligen beter mig som en kille så får jag respekt, och det vill man ju ha såklart så... egentligen nu när jag tänker på det så låter det ganska hemska ändå, att man känner att man vill bli respekterad av killarna och att man då måste anpassa beteendet, men så är det faktiskt, annars är man den där tjejen som de inte har respekt för liksom och då har man inte dem på rätt sida du vet. De tjejer på skolan som inte är orten är liksom inte på deras bästa sida och det känns som att killarna bara tycker att de är såna typiska svenskar då som inte kan stå upp för sig själva heller... man kan nog tänka sig att de svenska tjejerna är ganska rädda för dem då." - Jasmine

Ambjörnsson (2003) beskriver hur tjejer anpassar sig till de normer som killarna fäster via patriarkatet, där hon ger exempel på vardagliga normer som tjejer anpassar sig till, trots att de gör det mot deras vilja. Det som jag anser vara av stor vikt att diskutera i relation till detta är de kvinnliga respondenternas yttranden om innebörden av att inte anpassa sig till ortenkulturen och dess machokultur. De förklarar att om de inte beter sig utifrån det

stereotypiska maskulina beteendet, så får de ingen respekt och, vad jag tolkar utifrån deras förklaringar, behandlas därav som underlägsna. Detta kopplar och relaterar jag till Bourdieus (1999) perspektiv på den manliga dominansen, där han menar att det finns ett maktförhållande mellan mannen och kvinnan, där han historiskt förklarar hur mannen är den som dominerar i hur man ska bete sig och är den som sätter de strukturerna som kvinnan kan röra sig inom. Mannen använder sig av ett symboliskt våld för att kunna upprätthålla denna makten och strukturen (Bourdieu, 1999), vilket jag vill koppla i relation till det som killarna gör genom ortenkulturen. Här vill jag alltså argumentera för att killarna använder sig av den machokulturen inom ortenkulturen som ett symboliskt våld för att visa tjejerna hur de ska bete sig, och ifall de inte beter sig så som de förespråkar, så tappar de respekten hos killarna.

6. Sammanfattning och slutsats

6.1 Utifrån vilka faktorer förstärks gemenskapen inom den så kallade ortenkulturen?

6.1.1. Etnicitet och kultur binds samman

För att besvara frågeställningen kring vilka faktorer som förstärker gemenskapen inom den så kallade ortenkulturen, så vill jag primärt framföra socialisationsprocessens prägel på hur ungdomar idag kan formas i förhållande till olika kulturer och känna en kulturell tillhörighet till olika grupper med olika etniciteter. Att tillhöra en etnisk grupp behöver inte enbart betyda att man utgår ifrån ens egna etniska bakgrund, utan att ungdomen kan ställa sig utanför sin egna kulturella tillhörighet för att välja en annan. Detta framgår speciellt utifrån exemplet i empirin med tjejen som har en svensk etnicitet, men som ändå uttrycker att hon identifierar sig själv till en annan kulturell tillhörighet än den hon är född i. Däremot, så kan det vara mer komplext än så för de som faktiskt har en annan etnicitet, då deras kulturella tillhörighet samtidigt blir tillskriven dem av omgivningen.

Omgivningen kan skapa en känsla av exkludering hos ungdomar till den svenska kulturen ifall man inte uppfyller alla så kallade faktorer för att vara en svensk, där exempelvis det svenska språket kan vara en sådan faktor. Därför kan man uppfatta ungdomarnas känsla av kulturell tillhörighet till respektive land förutom Sverige som en konsekvens av att man blir exkluderad från den svenska kulturen, eftersom att man inte anses ha anammat hela den svenska kulturen. Detta trots att man kanske inte har anammat mer av den andra kulturen egentligen, utan helt enkelt för att man som människa känner att man behöver identifiera sig med en kultur. Känner man då en exkludering till den ena, så väljer man den andra. Utifrån intervjupersonernas yttranden anser jag att detta är relevant då negativa yttranden och kommentarer som grundar sig i exkludering av etniciteten präglar individens inre och påverkar dennes identitetsskapande. Här reflekterar jag kring att människan i grunden vill skapa en känsla av gemenskap och tillhörighet till någon grupp och utifrån detta så kan man förstå att ungdomarna präglas i relation till varandra genom socialisationsprocessen och den dominerande kulturen som de växer upp.

För att bibehålla den gemenskapen som ungdomarna känner i relation till sin kulturella tillhörighet, så agerar dem dessutom utifrån ett "vi" och "dem"- tänk. Genom att tillskriva

och uttrycka negativa egenskaper till den andra gruppen, alltså till “dem”, som jag tolkar vara svenskar med svensk etnicitet i denna empiriska studien, så genererar dem en större gemenskap och känsla av tillhörighet till sin egna grupp. Ett tydligt exempel i detta är dessutom intervjupersonen som har en etnisk svensk bakgrund, men som också identifierar sig som en person som har en annan etnisk bakgrund och därav också ser sig själv tillhöra den gruppen och därav tillskriver negativa kommentarer till dem med svensk etnisk bakgrund. Dessa kommentarer och sätt att se skillnader på mellan grupperna skapar en distansering mellan dem utifrån ett etniskt perspektiv.

Denna distansering visar sig skapa vissa förväntningar av de med en annan etnisk bakgrund. I relation till intervjupersonernas berättelser om förortens negativt tillskrivna egenskaper så vill jag argumentera för att ungdomar med en mångkulturell bakgrund direkt också tillskrivs dessa egenskaper av omgivningen. De förutfattade meningar som man har kring förorten har helt enkelt satt en prägel på ungdomar som har en annan etnisk bakgrund, då de förknippas i relation till förorten. Utifrån detta tolkar jag att platsidentiteten har en betydande roll för ungdomars identitetsskapande, då de anpassar sig utifrån omgivningens förväntningar.

Ungdomar befinner sig i ett stadié i livet där de formas i relation till deras omgivning och därav påverkas dem också av de tillskrivna egenskaperna som de får från samhället. Här vill jag argumentera för att ungdomarna anammar de tillskrivna egenskaperna från samhället och att det därav blir en “kulturell bekräftelse-loop”. Med detta menar jag att omgivningens negativa föreställningar kopplas till den platsidentitet som tillkommer med förorten och den kulturella mångfalden, vilket i sin tur präglar ungdomarnas identitetsskapande då de formas utifrån omgivningens syn på dem. Ungdomarna reflekterar alltså omgivningens förutfattade meningar. Då dessa ungdomar med andra etniska bakgrunder än svenska exkluderas från den svenska etniciteten, så skapar de sin egna gemenskap utifrån de tillskrivna egenskaperna.

Härmed drar jag en slutsats i att det finns flera olika faktorer som spelar roll i skapandet och upprätthållandet av gemenskapen inom den rådande ortenkulturen. Ortenkulturen kan tolkas präglas av den mångkultur som samhället består av, där både ungdomar med svenska etniciteter samt andra etniciteter dras till den utifrån den kulturella tillhörigheten som man formar i relation till sin omgivning. Ungdomar med en annan kulturell bakgrund/eticitet kategoriserad i relation till förorten, vilket därav resulterar i att omgivningen tillskriver ungdomarna de egenskaper som karaktäriserar ortenkulturen.

Genom att ungdomar som har en annan etnisk bakgrund upplever en exkludering från den svenska etniciteten så skapas det en gemenskap sinsemellan dem som har en mångkulturell bakgrund. Samtidigt kan de ungdomar som har en etniskt svensk bakgrund ändå känna en dragningskraft till ortenkulturen, då de också präglas av sina vänner i sin omgivning och därav skapar en kulturell tillhörighet till ortenkulturen.

6.1.2 Symboliskt handlande som karaktäriserar ortenkulturen

De faktorer som jag anser vara av vikt för gemenskapen inom ortenkulturen är den känslan om “vi” och “dem” som det skapar mellan personer med en annan etnicitet och de som har en svensk etnicitet. För att upprätthålla gemenskapen skapar man olika skillnader mellan grupperna och därav pratar om “de andra” i en negativ bemärkelse, i syfte att lyfta sin egna grupp. Samtidigt är språket en stor del av ortenkulturen där de ungdomar som anammar den kulturen använder sig av det specifika språket genom slanguttryck, attityd och brytning för att förstärka en känsla av samhörighet sinsemellan varandra. Detta gör att gruppen skiljer sig ännu mer ifrån “de andra”.

Språket kan vara en av de faktorer som är avgörande för att upprätthålla gemenskapen inom ortenkulturen. Detta tolkar jag i förhållande till intervjupersonernas berättelser, då det framkommer att de ungdomar som förknippas med “orten” använder sig av ett visst språk, genom bland annat slangord, slanguttryck, brytning och attityd när de pratar. Att ungdomarna använder sig av språket gör att gemenskapen förstärks. Slanguttrycken visar på att ungdomarna positionerar sig i relation till ortenkulturen och där vill jag argumentera för att man kan tolkas bli exkluderad från gemenskapen i gruppen ifall man inte använder sig av det språket. Detta vill jag relatera till skolverksamheten som ett socialt rum som skapar en möjlighet för att motsätta sig de disciplinära strukturer som finns. Gruppen kan därav utföra en gemensam handling och använda sig av ett så kallat “fult språk”, där de använder sig av svordomar och har attityd, för att tillsammans gå emot de disciplinära strukturerna. Denna gemensamma handling förstärker gruppens samhörighet eftersom att hela gruppen begår samma “regelbrott”, där de går emot de regler och riktlinjer som finns.

Samtidigt som det skapas en gemenskap och känsla av tillhörighet när ungdomarna anpassar sig till ortenkulturen och handlar därefter, så kan man också argumentera för de konsekvenser som tillkommer ifall de inte gör det. Skolan är ett socialt rum som öppnar möjligheterna för

gemensamma sociala handlingar hos ungdomarna, vilket jag därav vill argumentera för att vara en bidragande faktor till att ungdomarna väljer att upprätthålla den identitet som de formar i samband med sina vänner. Men det som framkommer i intervjuerna är att ungdomarna pendlar mellan olika beteenden beroende på vilken situation samt plats som de befinner sig på. Skolan upplevs vara den plats som öppnar upp för nya identitetskapanden, där ungdomarna formar en identitet kopplad till socialisationen som sker på skolan tillsammans med deras sociala krets. Tillsammans bildas det en grupp individer som i relation till varandra skapar nya identiteter i förhållande till varandra.

Men ungdomarna i denna empiriska studien framhäver ändå hur de pendlar mellan olika identiteter och hur de anpassar sig till ortenkulturen i specifika sammanhang, som exempelvis skolverksamheten. Skulle ungdomarna inte agera utifrån de förväntade egenskaperna som karaktäriserar ortenkulturen bland de andra som agerar således, så skulle de få negativa sanktioner från omgivningen och de riskerar därav att exkluderas från gemenskapen. Här argumenterar jag för att känslan av skam kommer in, där man kan förstå ungdomarnas strävan efter att undvika känslan av skam och de negativa påföljder det har för den psykiska hälsan. En av respondenterna i denna studien visar exempelvis på hur han anpassar sitt beteende när han är med sina vänner i skolan, då han menar på att han betar sig mer utifrån det som karaktäriserar ortenkulturen. Men han uttrycker och visar samtidigt tydligt i intervjun hur han är medveten om varför han anpassar sig till kulturen, då han först förklarar att språket och beteendet är kopplat till att man bara vill passa in i gemenskapen, samtidigt som han sedan berättar att han själv gör det i sin umgängeskrets. Man kan tolka detta som att ungdomen vill passa in i omgivningens ögon och speglar därför sitt beteende i hur han vill att omgivningen ska uppfatta honom. Ungdomarna kan därav förstås framhäva och använda sig av den fasaden som platsar till ortenkulturen, genom såväl språket som beteendet som karaktäriserar ortenkulturen som en slags intrycksstyrning för att främja gemenskapen och känslan av tillhörighet till gruppen.

6.1.3 Maskulinitet som dominerande inom ortenkulturen

En annan intressant aspekt som framkommer i analysen är hur ortenkulturen kopplas till genusordning, där maskulinitet egentligen är det som präglar ortenkulturen. Som jag har beskrivit så kan man utifrån intervjupersonernas berättelser förstå skolan som en central plats för ungdomar att förankra sig till ortenkulturen. Samtidigt så finns det en djupare förståelse till detta, där maskulinitet både formas och skapas inom skolans verksamhet. Som jag har

beskrivit innan så skapas det en samhörighet mellan ungdomarna när de går emot reglerna på skolan, vilket i sin tur resulterar i ett skapande av maskulinitet. Genom att gå emot de disciplinära strukturerna på skolan genereras status och makt gentemot ungdomen som genomför handlingen. Då ungdomarna gör detta genom en gemensam handling som skapar större samhörighet, så blir det ett kollektivt handlande som genererar status och makt. Ortenkulturen blir en slags gäng-kultur som präglar ett beteende från förorten, där det maskulina genom bland annat aggressivitet, bestämdhet och att man ska upplevas som någon som man inte "ska bråka med", som en av respondenterna beskriver det som. Det maskulina lyser igenom ortenkulturen, vilket därav också kan tolkas utspelas speciellt inom skolverksamheten då det där finns möjligheter för att framhäva detta beteendet inom de disciplinära systemen. Som det också framkommer i intervjuerna så kan man tolka skolans rum som en plats som både skapar, formar och främjar maskulinitet.

I det empiriska materialet framkommer det att till och med tjejer förväntas fullfölja sådana handlingar utav killarna, eftersom att de på så sätt genererar respekt. Gör tjejerna inte det så anses de som mer "tjejiga", vilket benämns i en mer negativ bemärkelse. Därför hamnar tjejerna på skolan i ett vägval av att anpassa sig till killarnas normer, där det bildas ett slags maktutövande över tjejerna. Samtidigt finns det en press hos killarna också, då de upplever att de behöver hävda sin manlighet och visa sig som starka män framför omgivningen på grund av samhällsnormer. Om varken tjejerna eller killarna anpassar sig till den kulturen, så kan det generera exkludering och en skamkänsla, vilket de vill undvika. För att undvika detta använder de sig av intrycksstyrning för att övertyga sitt sociala umgänge på skolan om att de är den personen som förväntas av dem. Det som tydligt framkommer utifrån intervjuerna är att ungdomarna anpassar sig till olika identiteter beroende på vart de är, där det är skillnader på hur de är hemma samt i skolan. Här vill jag ändå framföra skolverksamheten som en bidragande faktor till ortenkulturens framväxt och upprätthållande, då skolan är ett socialt rum som både skapar en slags platsidentitet inom ortenkulturen för ungdomarna.

6.2 Slutsats

För att besvara forskningsfrågan "*Utifrån vilka faktorer förstärks gemenskapen inom den så kallade ortenkulturen?*" vill jag främst bryta ner studiens fynd i tre övergripande faktorer: *etnicitet och kultur, symboliskt handlande samt maskulinitet.*

Etnicitet och kultur kan man utifrån de teoretiska anknytningarna i relation till intervjupersonernas yttranden förstå ha en bidragande faktor i hur gemenskapen upprätthålls och förstärks inom ortenkulturen bland ungdomar. Oavsett vilken etnicitet ungdomarna har, så visar deras upplevelser och erfarenheter av ungdomarnas etnicitet inte har en betydande roll i gemenskapen inom ortenkulturen, utan snarare att det bildas en ny slags ungdomskultur i relation till förorten. Min tolkning av resultatet och analysen är att ungdomar med en mångkulturell bakgrund och/eller annan etnisk bakgrund än den svenska, automatiskt blir tillskrivna egenskaper av omgivningen, vilket i sin tur resulterar i att de anpassar sig och anammar det som omgivningen förväntar sig av dem. Därför argumenterar jag för att den rådande ortenkulturen bland ungdomar idag primärt grundar sig i att de ungdomarna som har en annan etnicitet än den svenska ofrivilligt kategoriseras i de förutfattade meningar omgivningen har om den mångkulturella förorten. Här vill jag också argumentera för att ungdomar med svensk etnicitet också kan anpassa sig till ortenkulturen med anledning av att de socialiseras in i den kulturen bland sina vänner, där de också kan känna en känsla av tillhörighet och gemenskap till gruppen.

För att stärka den här gemenskapen inom kulturen strävar ungdomarna till att skapa ett "vi" och "dem" tänk, där de också bekräftar omgivningens tillskrivna egenskaper till dem genom att använda sig av dess förväntade språk och beteende, som exempelvis att använda sig av slangord och ha en specifik klädstil som karaktäriserar att man kommer från förorten. Ett mönster som jag också vill framföra här är att ungdomarna skiljer på dem som betar sig som att dem har en svensk etnicitet kontra dem som betar sig som att de har en annan etnicitet. Ungdomarna skiljer på detta genom såväl språk som beteende och klädsel. Här vill jag argumentera för att ungdomarna kan upplevas känna att de behöver positionera sig i relation till ortenkulturen och intyga sin omgivning om att de tillhör gruppen genom exempelvis språket och beteendet. Om de inte skulle göra det så resulterar det i konsekvenser som inkluderar exklusion från gruppen och/eller omgivningen.

Skolverksamheten är en plats där ungdomarna får möjligheterna i att ingå i sociala sammanhang och är en bidragande faktor i deras socialisationsprocess i relation till varandra, där de anammar olika ungdomskulturer, så som ortenkulturen. Men ett intressant perspektiv på det är också hur skolverksamheten skapar möjligheter för maskulinitet att främjas och konstrueras samt bibehållas. Inom skolans verksamhet finns det disciplinära system som främjar ordning, där ungdomarna förväntas följa de riktlinjer och regler som finns. Detta

skapar möjligheten för att motsätta sig dessa disciplinära system och utöva de karaktäriserande handlingarna som utgör ortenkulturen, där man ska framföra sin maskulinitet genom att bryta mot regler och dominera i syfte att hävda sin maskulinitet.

Även tjejer kan tänkas anpassa sig till den maskulina kultur som kännetecknar ortenkulturen baserat på den dominerande mannens genusstruktur i samhället. Mannens dominans utövar ett maktförhållande till kvinnan och därav kan tjejerna tänkas anpassa sig till killarnas maskulina förhållningssätt inom ortenkulturen, samtidigt som de ändå förväntas bete sig som kvinnor stereotypiskt förväntas bete sig.

7. Diskussion

Målgruppen av de intervjupersoner som har deltagit i studien har varit en bidragande faktor i de intressanta fynden som framkommit i denna studien. Ungdomarna har kunnat bidra med olika perspektiv utifrån både etniska aspekter samt utifrån genus. En intressant koppling som jag noterade under analysens gång är hur ungdomarna tänker utifrån ett "vi" och "dem" tänk i en så bred bemärkelse, där de uttrycker att de inte relaterar till ortenkulturen och att de inte betar sig utifrån kulturen, samtidigt som de sedan kan uttrycka sig om utifrån ett "vi"-perspektiv när de pratar om orten samt att de under intervjuernas gång använder sig av slanguttryck och brytning i språket. Här tänker jag att de anpassar sina olika identiteter i relation till andra omedvetet och där det hade varit intressant att studera detta vidare utifrån ett perspektiv där ungdomarna inte reflekterar över deras egna beteenden eller identiteter utan endast följer normen och/eller strömmen, så att säga. Hur kommer detta sig? Finns det en medvetenhet bakom det? Det hade varit intressant att i vidare forskning undersöka ungdomarnas medvetenhet och förmåga i att förstå och påverka sitt identitetsskapande i relation till sin omgivning.

Ett annat perspektiv som jag anser vara av vikt att fortsätta studera och fördjupa sig i är om hur omgivningens negativa föreställningar om förorten ofrivilligt överförs på individer med en annan etnisk bakgrund och hur dessa ungdomarna förhåller sig till detta. Detta berördes övergripande i denna studien, där en av respondenterna uttryckte en medvetenhet kring det förtryck och den diskriminering som tillkommer med ungdomens mångkulturella bakgrund.

Med detta sagt anser jag att det blev en mer övergripande studie kring ortenkulturen och ingen fördjupning i en specifik aspekt eller perspektiv, samtidigt som det i sig gav en helhetsbild av hur gemenskapen förstärks inom den rådande ortenkulturen. Jag upplevde dock under intervjuernas gång att respondenterna främst inte utgick ifrån sina egna erfarenheter och upplevelser, utan från sina vänner och/eller sin omgivning. Detta kan också skapa en skev bild av deras egna verklighet och livsvärld, samtidigt som det reflekterar i hur de tänker och upplever kulturen oavsett. Det som hade kunnat hjälpa i detta fallet hade också kunnat vara att jag intervjuade fler undersökningspersoner för att generera en större förståelse kring kulturen utifrån ännu fler perspektiv samt generera fler analytiska fynd.

Studiens resultat tog en annan vändning än vad jag förväntade mig, då jag från början förväntade mig att studien skulle ha en djupare avgränsning till att förstå ortenkulturen utifrån ett perspektiv, som exempelvis utifrån endast etniskt svenska ungdomars perspektiv eller utifrån endast ett genusperspektiv. Istället genererades flera aspekter av hur gemenskapen ser ut där olika perspektiv beaktas och såhär i efterhand blev det ett väldigt intressant resultat som genererade en bredare förståelse för det sociala fenomenet kring ortenkulturen.

8. Bilagor

8.1 Intervjuguide

Bakgrund

1. Vilket kön identifierar du dig som?
2. Hur gammal är du?
3. Vart kommer du ifrån?
4. Vart bor du?
5. Hur upplever du ditt bostadsområde i relation till segregation?
6. Hur ser mångfalden ut?
7. Vilket/vilka modersmål har du?
8. Vilket språk talar du hemma?
9. Vilket språk talar du med dina vänner?

Skolgång och fritid

10. Vilken skola går du på?
11. Hur ser mångfalden ut på din skola?
12. Hur upplever du din skolgång?
13. Hur går det kunskapsmässigt för dig i skolan?
14. Hur viktigt tycker du att det är att prestera bra i skolan?
15. Hur ser din umgängeskrets ut idag?
16. Vad gör du efter skolan?
17. Vilka aktiviteter brukar du delta i?

Självbild

18. Hur ser du på dig själv? Hur hade du beskrivit dig själv, med några ord?
19. Hur upplever du att du har förändrats under din uppväxt?
20. Om du reflekterar kring vad som kan ha påverkat din utveckling i din identitet, vilka faktorer tror du det kan vara?
21. Hur upplever du dina möjligheter för att få en framgångsrik framtid?
22. Hur ser du på din framtid?

Orten som ungdomskultur

23. Hur definierar du "svenskar"?

24. Hur definierar du "blattar"?
25. Vad definierar du dig själv som, av de två alternativen? Varför?
26. Om jag säger "orten", vad tänker du då?
27. Hur ser du på orten?
28. Hur tänker du att man betar sig om man är från "orten"?
29. Hur ser du på ortenkulturen som spridit sig bland ungdomar idag?
30. Relaterar du själv till den ungdomskulturen?
31. Hur upplever du att du pratar med andra i din omgivning?
32. Hur pratar du med dina vänner vs. din familj?
33. Vilka likheter och skillnader finns det mellan hur du betar dig med din familj och med dina vänner?
34. Finns det situationer där du upplever att du anpassar ditt beteende, språk mm.?
35. Vilka situationer handlar det om i så fall?
36. Skiljer du dig själv från någon annan grupp i din omgivning?
37. Hur ser du på hur ungdomar brukar vara i din ålder, dvs. hur tycker du exempelvis att dina vänner betar sig, pratar osv?
38. Definierar du dig själv som att du "kommer från orten"?
39. Varför tror du att du har tagit efter kulturen från orten?
40. Upplever du att det finns fördomar till ortenkulturen?

Tillhörighet

41. Upplever du att du passar in i din umgängeskrets?
42. Vad är det som gör att du passar in med dina vänner?
43. Behöver du bete sig på ett visst sätt för att passa in med dina vänner?
44. Finns det något som gör det svårt för dig att umgås med vissa människor? Vad isåfall?

Referenslista

Vetenskapliga artiklar:

Kåks, H. (2007). *Mellan erfarenhet och förväntan: Betydelse av att bli vuxen i ungdomars livsberättelser*. Linköping Studies in Arts and Science No 408. Linköping: Linköpings Universitet.

Lindbäck, J. och Sernhede, O. (2010). "Det "integrerade" gymnasiet och den segregerade staden - elevers berättelser om det urbana rummet och platsens betydelse".

Litteratur:

Ambjörnsson, F. (2003). *Ett multipelt seende - I en klass för sig: genus, klass och sexualitet bland gymnasietjejer*. Ordfront Förlag

Aspers, Patrik. (2011). *Etnografiska metoder: Att förstå och förklara samtiden*. Liber.

Bauman, Z. (2004). *Identity. Conversations with Benedetto Vecchi*. Cambridge: Polity Press.

Bourdieu, P. (1999). *Den manliga dominansen*. Göteborg: Daidalos AB.

Bäckman, M. (2009). "Miljonsvennar: Omstridda platser och identitet". Göteborg & Stockholm: Makadam Förlag.

Cooley, C. H. (1983). *Human nature and the social order*. Transaction Publishers.

Goffman, E. (1988). *Jaget och maskerna: en studie i vardagslivets dramatik*. Stockholm: Rabén & Sjögren.

Connell, R. W. (1995). *Masculinities*. Blackwell Publishers.

Connell, R. W. (2000). *The men and the boys*. Blackwell Publishers Ltd.

Giddens, A. (2009). *Sociology*. 6th Edition.

Gilje, N. & Grimen, H. (2007). *Samhällsvetenskapernas förutsättningar*. Daidalos.

Hammarén, N. Johansson, T. Kallstenius, J. Lindbäck, J. Bunar, N. Sernhede, O. (2013). *Skolan och ojämlikhetens urbana geografi: om skolan, staden och valfriheten*. Daidalos AB

Johansson, T. Lalander, P. (2010). *Ungdomsgrupper i teori och praktik*. Studentlitteratur AB.

Jonsson, R. (2007). *Blatte betyder kompis. Om maskulinitet och språk i en högstadieskola*. Stockholm: Ordfront.

Jönhill, J. I. (2012). *"Inklusion och exklusion - en distinktion som gör skillnad i det mångkulturella samhället"*. Malmö: Liber AB

Skärvad, Per-Hugo & Lundahl, Ulf. 2016. *Utredningsmetodik*. Studentlitteratur AB: Lund.

Kvale. S. & Brinkmann. S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Studentlitteratur.

Lidskog, R. (2006). *Staden, våldet och tryggheten. Om social ordning i ett mångkulturellt samhälle*. Uddevalla: Daidalos AB

Mead, H. (1934). *Mind, self and society*. Chicago: University of Chicago.

Sernhede, O. (2006). *"Ungdom och kulturens omvandlingar: Åtta essäer om modernitet, ungas skapande och fascination inför svart kultur"*. Göteborg: Daidalos AB.

Thomas J. Scheff (1994), *Microsociology: Discourse, Emotion and Social Structure*. University of Chicago Press.